

DAGSORDEN Opplæringsutvalget d. 25-03-2025

Mødedato Tirsdag d. 25. marts 2025 kl. 11:30

Mødested Fylkesutvalgssalen, Ankerkvartalet, Haakon VIIIs gate 9 , Stavanger

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
RS 3/2025 Beredskap på videregående skoler.....	4
RS 4/2025 Presentasjon av årsrapport 2024 fra mobbeombudet.....	5
SP 2/2025 Spørsmål fra Kristin Lode, FrP vedr. opplæringstilbudet og ernæringskvaliteten for eldre	6
PS 7/2025 Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 28.01.2025.....	8
PS 8/2025 Orientering om skolemiljø saker som er meldt til statsforvalteren.....	9
PS 9/2025 Tiltak for en trygg og inkluderende russetid og en ny avgangsfeiring.....	27
PS 10/2025 Etablering av Oppfølgingsklasse i Rogaland - fengselsundervisningen-orientering.....	34
PS 11/2025 Statusrapport 2025 om følgeevaluering av implementering av ny modell for inntak og c	40
PS 12/2025 Høring om endringer i forskrift om bruk av kjøretøy om adgangen til å benytte ståplass	64
PS 13/2025 Regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn – Oppstart av planarbeidet	69
PS 14/2025 Handlingsprogram Regionalplan kompetanse.....	78
PS 15/2025 Fagskolen Rogaland - Årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningene 2023-2024.....	84
PS 16/2025 Ungdommens fylkesråd - årsmelding 2024.....	88
PS 17/2025 Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse - årsmelding 2024.....	89
PS 18/2025 Eldrerådet - årsmelding 2024.....	90
PS 19/2025 Felles satsingsområder for videregående opplæring 2025-2029.....	92
PS 20/2025 Årsrapport 2024 fra mobbeombudet for barnehage og grunnskole, mobbeombudet for v	103
PS 21/2025 NM i yrkesfag til Stavanger.....	105

Rogaland
fylkeskommune

Møteinnkalling

Utvalg: Opplæringsutvalget

Møtested: Fylkesutvalgssalen, Ankerkvartalet, Haakon VIIIs gate 9, Stavanger

Dato: 25.03.2025

Tidspunkt: 11:30 -16:00

Eventuelt forfall må meldes snarest.

Vararepresentantene møter etter nærmere beskjed.

Forfall meldes til Torunn Høyland på e-post: torunn.hoyland@rogfk.no

Dersom det er aktuelt med habilitetsvurdering må man melde fra om dette tidlig, slik at det blir tid til å innhente en juridisk vurdering.

Anne Kristin Bruns

utvalgsleder

Torunn Høyland

utvalgssekretær

Referatsak

Arkivreferanse: 2025/19452-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Beredskap på videregående skoler

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Saken gjelder

Orientering om beredskapsplaner for videregående skoler i Rogaland.

Referatsak

Arkivreferanse: 2025/28558-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Presentasjon av årsrapport 2024 fra mobbeombudet

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
4/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Saken gjelder

Presentasjon av «Årsrapport 2024 fra mobbeombudet for barnehage og grunnskole, mobbeombudet for videregående opplæring og elev- og lærlingombudet».

Spørsmål

Arkivreferanse: 2025/28107-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Spørsmål fra Kristin Lode, FrP vedr. opplæringstilbudet og ernæringskvaliteten for eldre - eventuelt samarbeid mellom kommunale sykehjem og fylkeskommunale videregående skoler

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Spørsmål fra folkevalgt

1. Vil fylkeskommunen vurdere et samarbeid hvor restaurant- og matfaglinjer kan bidra til matleveranser til sykehjem?
2. Hvilke muligheter og utfordringer ser fylkeskommunen i en slik ordning, og hvilke eventuelle pilotprosjekter kunne vært aktuelle?
4. Hva er de eventuelle kostandene ved et slikt samarbeid?
3. Hvordan kan et slikt samarbeid organiseres for å sikre at både elevenes læringsutbytte og sykehjemsbeboernes behov ivaretas på en god måte?

Bakgrunn for spørsmålet

Underernæring er et betydelig problem blant eldre på sykehjem. I 2023 ble 57 prosent av beboerne på langtidsopphold i institusjon i alderen 67 år og eldre vurdert for risiko for underernæring. Kvaliteten på maten som de eldre mottar kan variere, avhengig av faktorene som sykehjemmets ressurser, kompetanse blant ansatte og lokale prioriteringer. Dette medfører at flere eldre ikke får et næringsmessig tilfredsstillende og appetittvekkende mattilbud.

Samtidig har vi i fylket flere videregående skoler med restaurant- og matfaglinjer hvor elever får opplæring i matlaging, ernæring og måltidsutvikling. Maten elevene lager som en del av undervisningen er allerede finansiert gjennom skolerammen fra fylkeskommunen.

For å styrke både opplæringstilbudet og ernæringskvaliteten for eldre, kunne et samarbeid mellom kommunale sykehjem og fylkeskommunale videregående skoler vært en løsning. Elevene på restaurant- og matfag kunne fått praktisk erfaring gjennom å bidra til matproduksjon for sykehjemsbeboere, mens sykehjemmene kunne fått tilført ferskere og mer næringsrike måltider, samt en mer variert meny.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/14820-1

Saksbehandler: Torunn Høyland

Avdeling: Politisk sekretariat

Godkjenning av protokoll fra møte i opplæringsutvalget 28.01.2025

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
7/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Møteprotokoll - Møte i opplæringsutvalget 28.01.2025

Innstilling

Protokoll fra møte i opplæringsutvalget 28.01.2025 godkjennes.

Anne Kristin Bruns

leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/20295-1

Saksbehandler: Lars Jørgen Skolem

Avdeling: Skoleforvaltning

Orientering om skolemiljøsaker som er meldt til statsforvalteren

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
31/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
8/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Sammendrag

Fylkestinget har bedt om at opplæringsutvalget orienteres om utfallet i skolemiljøsakene meldt til statsforvalteren og om gjentakende utfordringer og lærdommer fra disse.

Statsforvalterens vedtak viser at det er noen feil som er gjentakende i flere saker, og at disse særlig er knyttet til at det gjennomføres for lite inngående undersøkelser og at det det er mangler i tiltakene som settes inn.

Fylkesdirektøren har iverksatt flere tiltak for å heve kompetansen i organisasjonen, og planlegger ytterligere tiltak i perioden fremover.

Fylkesdirektørens innstilling

Saken tas til orientering.

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Linda Gilje

avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Fylkestinget fattet i sak 134/2024 den 10.12.2024 følgende vedtak: Fylkestinget ber om at opplæringsutvalget får en orientering om utfallet i skolemiljøsakene meldt til statsforvalteren og om gjentakende utfordringer og lærdommer fra disse.

Fylkesdirektøren gjennomfører i denne saken fylkestingets vedtak.

Problemstilling

Fylkesdirektøren presenterer i denne saken en oversikt over vedtak fra statsforvalteren i skolemiljø saker, samt gjentakende utfordringer og lærdommer fra disse.

Saksopplysninger

Fylkestinget fattet i sak 134/2024 den 10.12.2024 følgende vedtak: Fylkestinget ber om at opplæringsutvalget får en orientering om utfallet i skolemiljøsakene meldt til statsforvalteren og om gjentakende utfordringer og lærdommer fra disse.

Fylkesdirektøren gjennomfører i denne saken fylkestingets vedtak.

Problemstilling

Fylkesdirektøren presenterer i denne saken en oversikt over vedtak fra statsforvalteren i skolemiljø saker, samt gjentakende utfordringer og lærdommer fra disse.

Saksopplysninger

Om skolemiljøreglene

Ny opplæringslov trådte i kraft 01.08.2024, og reglene om elevers rett til trygt og godt skolemiljø ble da flyttet fra tidligere kapittel 9 A til nytt kapittel 12.

Skolemiljø saker er saker som faller innunder reglene i opplæringsloven §§ 12-1 til 12-5. Dette er mange og forskjellige saker, og de kan grovt sett deles i tre typer

saker: saker der eleven opplever å ikke ha det trygt og godt uten at noen er anklaget for å ha krenket eleven, saker der eleven opplever å ikke ha det trygt og godt fordi eleven opplever å bli utsatt for krenkelser fra medelever («mobbesaker») og saker der eleven opplever å ikke ha det trygt og godt fordi eleven opplever å bli krenket av en voksen som arbeider på skolen («voksenmobbing»).

Etter opplæringsloven kapittel 12 har alle elever rett på et trygt og godt skolemiljø som «fremjar helse, inkludering, trivsel og læring», jf. oppl. § 12-2, og skolen skal «ikkje godta krenkjande oppførsel, som til dømes mobbing, vald, diskriminering og trakassering» og «arbeide kontinuerleg for at alle elevane skal ha eit trygt og godt skolemiljø», jf. oppl. § 12-3.

Opplæringsloven § 12-4 angir hvordan skolen skal følge opp dersom den har mistanke om eller kjennskap til at en elev opplever å ikke ha det trygt og godt (aktivitetsplikten). Aktivitetsplikten består av fem delplikter: plikten til å følge med, plikten til å gripe inn, plikten til å melde fra, plikten til å undersøke og plikten til å sette inn egnede tiltak for å gjenopprette en elevs trygge og gode skolemiljø.

Innholdet i aktivitetsplikten ble ikke endret av at skolemiljøreglene ble flyttet fra kapittel 9 A til kapittel 12 i opplæringsloven. Temaet for statsforvalterens undersøkelse hvis en sak varsles til statsforvalteren, har blitt begrenset fra å være hele aktivitetsplikten (tidligere oppl. § 9 A-6) til å bare være tiltaksplikten (oppl. § 12-6).

Om fylkesdirektørens valg av sakstilfang

Fylkesdirektøren har valgt å gjennomføre fylkestingets vedtak ved å ta utgangspunkt i de vedtakene som er fattet hos statsforvalteren i skoleårene 22/23, 23/24 og 24/25. Fylkesdirektøren har vurdert det som at dette utvalget gir et representativt bilde av situasjonen i skolemiljø saker.

Statsforvaltervedtakene i tall

I skoleårene 22/23, 23/24 og 24/25 er fylkesdirektøren kjent med at statsforvalteren har fattet vedtak i 15 skolemiljø saker på offentlige skoler i Rogaland fylkeskommune. Av disse vedtakene er seks vedtak fra 22/23, åtte vedtak fra 23/24 og ett vedtak fra

24/25. Det er i tillegg meldt inn to saker som ble avvist fra statsforvalteren, og disse tas ikke med i statistikken. Tallene vises i tabellen under.

Skoleår	Antall vedtak	Eleven fikk medhold	Eleven fikk ikke medhold
22/23	6	3	3
23/24	8	6	2
24/25	1	1	0
Sum	15	10	5

Vedtakene er fordelt over 14 skoler. Dette betyr at det er én skole som har blitt innklaget til statsforvalteren to ganger. Ved denne skolen fikk eleven i den første saken ikke medhold, mens eleven i den andre saken fikk medhold.

I tabellen direkte under vises de ulike bruddene på aktivitetsplikten som ble funnet i sakene der eleven fikk medhold. Grunnen til at det er flere brudd på delpliktene (18) enn antall saker der eleven fikk medhold (10), er at det i flere saker er funnet brudd på mer enn én delplikt.

Delplikt	Feil funnet i sakene
Følge med	1
Gripe inn	0
Melde fra	1
Undersøke	6
Sette inn tiltak i en skriftlig plan	10

I tillegg til bruddene på aktivitetsplikten, fant statsforvalteren følgende saksbehandlingsfeil:

Saksbehandlingsfeil	Antall feil funnet
Ikke vurdert om eleven var særlig sårbar	4
Eleven ble ikke tilstrekkelig hørt	2
Elevens beste ble ikke eksplisitt vurdert	1

Jamfør grovinndelingen under punktet «*Om skolemiljøreglene*», kan man snakke om skolemiljø saker uten påstått krenking, skolemiljø saker der elev opplever krenkelse fra medelev og skolemiljø saker der elev opplever krenkelse fra voksen. De opplevde krenkelsene i mobbesakene og voksenmobbings sakene kan være både direkte (som f.eks. krenkende ord eller handlinger) og indirekte (som f.eks. utestenging). Av sakene som er meldt til statsforvalteren, er fordelingen som vist under:

Type sak	Antall
<i>Saker der eleven opplever å ikke ha det trygt og godt uten at noen er anklaget for å ha krenket eleven</i>	3
<i>Saker der eleven opplever å ikke ha det trygt og godt fordi eleven opplever å bli utsatt for krenkelser fra medelever («mobbesaker»)</i>	8
<i>Saker der eleven opplever å ikke ha det trygt og godt fordi eleven opplever å bli krenket av en voksen som arbeider på skolen («voksenmobbing»)</i>	4

Det er meldt fire saker til statsforvalteren der en ansatt som arbeider på skolen er anklaget for å ha krenket en elev. Utfallet av disse sakene er fordelt som vist i tabellen under:

Vedtak	Antall
Medhold	1
Ikke medhold	3

Kontekstualisering av tallene

I Rogaland fylkeskommune er det like i overkant av 18 000 elever hvert år, og i gjennomsnitt meldes det inn fem skolemiljøsaker til statsforvalteren fra videregående opplæring i året.

Av de fem skolemiljøsakene som i gjennomsnitt meldes til statsforvalteren hvert år, finner statsforvalteren at skolen har gjort feil i 3,3 av dem, altså i 67 prosent av sakene. Som gjengitt i mediene, finner statsforvalterne nasjonalt at skolen har brutt aktivitetsplikten i 83 prosent av sakene som meldes inn

(<https://www.vg.no/nyheter/i/W0JQ8g/kampen-mot-mobbingen-skolens-aktivitetsplikt-brytes-i-aatte-av-ti-saker>).

Tall fra Elevundersøkelsen

Elevundersøkelsen gjør rede for tall på mobbing på videregående skole. Tallene i tabellen under viser hele landet samt alle fylker skoleåret 24/25, og er for alle studieprogram på Vg1.

	<i>Mobbing på skolen</i>	<i>Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?</i>	<i>Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?</i>	<i>Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?</i>
<i>Hele landet</i>	6,3	4,2	2,9	2,6
<i>Agder</i>	6,0	4,2	2,8	2,5
<i>Akershus</i>	6,6	4,3	3,4	2,8
<i>Buskerud</i>	6,1	4,0	2,9	2,7
<i>Finnmark</i>	8,9	6,7	3,2	4,8
<i>Innlandet</i>	5,7	4,4	2,3	2,7
<i>Møre og Romsdal</i>	6,4	4,4	3,0	2,4
<i>Nordland</i>	5,5	3,7	2,4	1,6
<i>Oslo</i>	7,2	4,6	3,8	3,1
<i>Rogaland</i>	4,5	3,2	2,1	2,0
<i>Telemark</i>	6,3	4,5	2,9	2,7
<i>Troms</i>	8,0	5,4	3,4	3,5
<i>Trøndelag</i>	6,1	4,2	2,6	2,8
<i>Vestfold</i>	7,1	4,9	3,7	2,7
<i>Vestland</i>	6,2	4,1	3,0	2,3
<i>Østfold</i>	6,5	4,6	2,9	3,0

Fylkesdirektøren har også sett på mobbetallene fra fjorårets Elevundersøkelse for å se på utviklingen. Det er ikke sett på tall fra skoleårene 21/22 og 22/23, ettersom disse tallene trolig gir et uriktig bilde som følge av nedstengingen under Covid.

	<i>Mobbing på skolen</i>	<i>Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?</i>	<i>Er du blitt mobbet av voksne på skolen de siste månedene?</i>	<i>Er du blitt mobbet digitalt (mobil, iPad, PC) de siste månedene?</i>
<i>Hele landet 23/24</i>	6,1	4,1	2,7	2,6
<i>Hele landet 24/25</i>	6,3	4,2	2,9	2,6
<i>Rogaland 23/24</i>	4,5	2,9	2,1	2,0
<i>Rogaland 24/25</i>	4,5	3,2	2,1	2,0

Gjennomgang av brudd på følge med-plikten, gripe inn-plikten og melde fra-plikten

Statsforvalteren har funnet ett brudd på følge med-plikten og ett brudd på melde fra-plikten. Statsforvalteren har ikke funnet noen brudd på gripe inn-plikten.

I saken der følge med-plikten ble brutt, kom statsforvalteren til at skolen hadde lagt opp til en ordning som gjorde det mulig å oppfylle plikten, men at det faktum at de fleste hendelsene ble rapportert av eleven selv tilsa at skolen ikke hadde fulgt opp denne ordningen godt nok.

Der melde fra-plikten ble brutt, var forholdene at skoleeier ikke ble varslet i en sak der det var mistanke om at en elev var utsatt for krenkelse fra en ansatt som arbeidet ved skolen.

Gjennomgang av brudd på undersøkelsesplikten

Statsforvalteren finner at når undersøkelsesplikten ikke er oppfylt, skyldes dette at undersøkelsene ikke er tilstrekkelig grundige. I disse sakene har skolen undersøkt saken, men undersøkelsen har blitt avsluttet før skolen har klart å komme frem til hva som er den bakenforliggende årsaken til at eleven opplever å ikke ha et trygt og godt skolemiljø. Typiske feil er at skolen har snakket med de involverte, men ikke undersøkt sosiale mekanismer i elevgruppen eller relasjoner mellom elever og medelever eller voksenpersoner gjennom sosiogram, systematiske observasjoner eller liknende.

Tilbakemeldingene fra statsforvalteren er at undersøkelsene må være mer systematiske og at de i større grad må kartlegge relasjoner mellom elever og mellom elever og voksne.

Gjennomgang av brudd på tiltaksplikten

I samtlige saker der det ble gitt medhold til eleven som klaget, fant statsforvalteren brudd på plikten til å sette inn egnete tiltak.

I to av sakene fant statsforvalteren at skolen hadde oppfylt alle sine plikter, men at tiltakene ikke var satt inn i en skriftlig plan, eller at det ikke var et eget punkt i planen om evaluering. Dette innebærer et brudd de formelle kravene til den skriftlige planen, og dermed også et brudd på aktivitetsplikten.

Statsforvalteren fant i én sak at det ikke var opprettet noen skriftlig plan, og at det heller ikke var satt inn noen tiltak.

I fire saker fant statsforvalteren at skolen hadde satt inn tiltak, men at disse ikke var tilstrekkelig konkrete og egnete. Når tiltakene ikke i tilstrekkelig grad har tatt utgangspunkt i funnene fra undersøkelsen, slik at de ikke tar hensyn til den konkrete elevens behov eller til hele problembeskrivelsen man fant i undersøkelsen, vil de heller ikke være egnet til å gjenopprette elevens trygge og gode skolemiljø.

De siste tre sakene inneholdt feil knyttet til oppfølging av tiltakene. Skolen hadde undersøkt saken og satt inn tiltak som i seg selv ble vurdert til å være konkrete og egnete, men de ble ikke fulgt opp i praksis av skolen.

I tillegg til det som beskrives ovenfor, fant statsforvalteren i fire av sakene at skolen har skrevet inn tiltak rettet mot å gjenopprette elevens trygge og gode skolemiljø og tiltak rettet mot faglig tilrettelegging eller beskrivelse av planlagte undersøkelser i den skriftlige planen. Det er bare tiltak rettet mot å gjenopprette elevens trygge og gode skolemiljø som skal skrives inn i den skriftlige planen. Faglig tilrettelegging faller utenfor skolemiljøsakene, og undersøkelser er en annen del av saksgangen enn tiltakene. Det er ikke disse feilene som har gjort at eleven fikk medhold på sin klage, men statsforvalteren har likevel pekt på dem.

Gjennomgang av saksbehandlingsfeil

Statsforvalteren fant at skolene i enkelte tilfeller ikke har vurdert elevens sårbarhet, gitt eleven tilstrekkelig anledning til å bli hørt eller at elevens beste ikke har blitt eksplisitt vurdert. Dette innebærer saksbehandlingsfeil som kan medvirke til at skolemiljø saker oppstår, eller at skolemiljø saker ikke løses på tilfredsstillende måte når de har oppstått.

Gjennomgang av skolemiljø sakene der en ansatt er anklaget for å ha krenket en elev

I de tre sakene der eleven ikke fikk medhold på sin klage til statsforvalteren, hadde skolen konkludert med at eleven heller ikke var utsatt for krenkelse. Statsforvalteren stilte seg bak skolens vurderinger i alle disse sakene.

I saken der eleven fikk medhold, vurderte skolen det som at de opplevde krenkelsene i realiteten var utslag av misforståelser og relasjonsutfordringer mellom eleven og den ansatte. Statsforvalteren tok ikke stilling til om eleven var utsatt for krenkelse, men ga eleven medhold ettersom skolen ikke hadde varslet skoleeier, ikke hadde undersøkt tilstrekkelig og ikke hadde satt inn tilstrekkelig konkrete og egnede tiltak i en skriftlig plan.

Fylkesdirektørens vurderinger

Vurdering av tallene og forholdet mellom medhold og ikke medhold

Fylkesdirektøren mener at hver eneste skolemiljøsak er én sak for mye. Samtidig er det på det rene at i en elevmasse på over 18 000, vil det neppe være mulig å oppnå en situasjon der alle elever til enhver tid har det trygt og godt. Elevene er unge mennesker som utvikler seg og lærer å forholde seg til samfunnet og seg selv, og i disse krysningpunktene vil det skje at noen trår over grensene. Når fylkesdirektøren bare er kjent med at 15 saker (17, dersom man inkluderer de to avviste sakene) er meldt til statsforvalteren i løpet av de tre siste årene, mener fylkesdirektøren at dette er et akseptabelt lavt tall.

Antallet klager til statsforvalteren må ses i sammenheng med at fylkesdirektøren ønsker at saker skal meldes til statsforvalteren dersom elever opplever at skolen ikke følger opp skolemiljøet. Ved at statsforvalteren behandler klager på elevers skolemiljø, ivaretas elevenes rettigheter og skolen og fylkeskommunen får viktige tilbakemeldinger på arbeidet som gjøres. For å sikre at saker klages til statsforvalteren når eleven opplever at skolen ikke følger opp skolemiljøet, står det informasjon på hjemmesidene til alle skolene om elevenes rettigheter til et trygt og godt skolemiljø og det informeres om at elevene har rett til å klage til statsforvalteren hvis de mener disse rettighetene ikke er ivaretatt.

Fylkesdirektøren vurderer det som at skolene i Rogaland gjør et godt arbeid for å forebygge og følge opp mobbesaker. Som vist i Elevundersøkelsen, kommer Rogaland best ut av alle fylker, med unntak av for temaet digital mobbing, der ett fylke har bedre tall enn Rogaland.

Mobbetallene er i hovedsak uendret fra 23/24 til 24/25, og fylkesdirektøren skulle gjerne sett at trenden heller var at de utviklet seg i positiv retning. Samtidig må dette ses i sammenheng med de nasjonale tallene, der det har vært en økning på alle punkter unntatt digital mobbing. Det ser dermed ut til å være et nasjonalt problem at mobbingen øker, og i denne sammenheng er det positivt å se at Rogaland har klart å holde tallene lave. Det er likevel viktig at fylkeskommunen fortsetter å arbeide målrettet for å forebygge og følge opp alle former for skolemiljø saker.

Skolens aktivitetsplikt er omfattende og skolemiljø saker er komplekse, og det er dermed større sannsynlighet for feil her, enn på mange andre felter fylkeskommunen

har ansvar for. Av klagene til statsforvalteren, har statsforvalteren funnet feil i to tredjedeler (66,67 prosent) av sakene. Fylkesdirektøren er ikke fornøyd med dette, ettersom det viser at det faktisk er gjort feil i to tredjedeler av sakene som er meldt inn. Disse sakene er så viktige, at det ikke skal gjøres feil. Fylkesdirektøren vil likevel peke på at de nasjonale tallene fra statsforvalterne viser at skolene gjør feil i 83 prosent av sakene (<https://www.vg.no/nyheter/i/W0JQ8g/kampen-mot-mobbingen-skolens-aktivitetsplikt-brytes-i-aatte-av-ti-saker>), og at Rogaland dermed ligger bedre an det nasjonale snittet.

Det er viktig å ikke lese mer inn i tallene enn det er grunnlag for. Disse tallene er bare de skolemiljøsaker som er meldt til statsforvalteren, og elever vil bare melde en sak til statsforvalteren hvis eleven mener saken ikke er fulgt opp på riktig måte på skolen. Dette betyr at man ikke kan tolke statsforvalterens vedtak til å bety at det bare har vært 15 skolemiljøsaker de tre siste skoleårene. Fylkesdirektøren er kjent med at det er flere skolemiljøsaker i Rogaland enn de som er meldt til statsforvalteren, og mener at det at bare 15 (17, inkludert de to avviste sakene) saker er meldt til statsforvalteren gir god grunn til å anta at de fleste skolemiljøsaker løses på skolen. Antakelsen om at de fleste skolemiljøsaker løses godt på skolene, støttes av tallene fra Elevundersøkelsen, der Rogaland er fylkeskommunen med lavest mobbetall i Vg1.

Selv om fylkesdirektøren mener det er god grunn til å anta at de fleste skolemiljøsaker løses på skolen, kan det ikke utelukkes at det også er gjort feil i andre saker enn de som er meldt til statsforvalteren. Dette er noe fylkesdirektøren mener må undersøkes og følges opp videre, særlig gjennom gode rutiner for internkontroll.

Vurdering av bruddene på følge med-plikten og melde fra-plikten

Det er bare oppdaget ett brudd på følge med-plikten og ett brudd på melde fra-plikten. Selv om slike brudd ikke skal skje, er det vanskelig å trekke særlig lærdom om systemet ut fra enkelttilfeller.

Fylkesdirektøren vil likevel kommentere bruddet på melde fra-plikten. Dette var et tilfelle der skoleeier ikke ble varslet i en sak der det var mistanke om at en som arbeidet ved skolen hadde krenket en elev. Hendelsen inntraff i en periode der det var endringer i skolens ledelse, og dette førte til at saken ikke ble fulgt opp på riktig

måte. Dette synliggjør behovet for at retningslinjene for å sikre elever et trygt og godt skolemiljø er godt kjent og innarbeidet hos alle ansatte ved alle skoler, og at skolene også er særlig bevisst disse retningslinjene og skolens plikter i perioder med ustabilitet i ledelsen.

Vurdering av bruddene på undersøkelsesplikten og hvilken lærdom som kan trekkes

Når det er brudd på undersøkelsesplikten i seks av de ti sakene der statsforvalteren har funnet feil ved skolens behandling av saken, mener fylkesdirektøren at dette tilsier manglende kompetanse i organisasjonen. Som vist i statsforvalterens vedtak, ligger feilen i at undersøkelsene ikke har vært grundige nok til at de har vært egnet til å finne frem til de bakenforliggende årsakene for at eleven ikke har det trygt og godt.

Som vist ovenfor, inneholder uttrykket «skolemiljøsak» flere forskjellige typer saker, og variasjonen mellom sakene kan være svært stor. Av forarbeidene til loven og Utdanningsdirektoratets veileder skal undersøkelsene tilpasses den konkrete situasjonen. I noen saker vil forholdene tilsi et behov for inngående og brede undersøkelser, mens det i andre saker vil være tilstrekkelig å benytte få og enkle undersøkelser for å få oversikt over situasjonen. Inngående undersøkelser der det ville vært tilstrekkelig med få og enkle undersøkelser, vil medføre at det brukes mer tid og ressurser på undersøkelser enn det er behov for, og dette vil forsinke det viktige arbeidet med å sette inn tiltak som skal gjenopprette elevens trygge og gode skolemiljø. Videre vil det å pålegge skolene en liste over undersøkelser som alltid skal benyttes, medføre at undersøkelsen ikke er tilpasset den aktuelle saken. Fylkesdirektøren vurderer det derfor som at det ikke vil være hensiktsmessig å pålegge skolene hvilke undersøkelser som skal brukes i alle saker.

For å redusere antallet feil, har fylkesdirektøren utviklet et dokument som ligger som vedlegg til fylkeskommunens retningslinjer for å sikre elever et trygt og godt skolemiljø. Dokumentet er frivillig for skolene å bruke, men fylkesdirektøren anbefaler at det brukes. Vedlegget angir kort reglene for undersøkelse, og viser til flere ulike former for undersøkelser som kan benyttes. Dokumentet er også strukturert slik at det skal være lett for skolen å føre inn hvilke undersøkelser som er gjennomført og hva undersøkelsene har ført frem til, og legger opp til at skolen skal konkludere i dokumentet på hva som ligger til grunn for situasjonen.

Fylkesdirektøren har også økt kompetansen sentralt for å kunne følge opp skolemiljøsaker, og skolene oppfordres til å ta kontakt med fylkesdirektøren i pågående skolemiljøsaker for å få nødvendig støtte. I tillegg har fylkesdirektøren vært på flere skoler i fylket for å redegjøre for regelverket og saksgangen i skolemiljøsaker, for på denne måten å heve kompetansen på skolene.

Vurdering av bruddene på tiltaksplikten og hvilken lærdom som kan trekkes

I alle de ti sakene der eleven fikk medhold på sin klage, ble det funnet feil i tiltakene skolen satte inn, eller i den skriftlige planen som beskriver tiltakene. Fylkesdirektøren mener disse feilene kan deles i to kategorier: formelle feil som ikke har hatt noen reell påvirkning på oppfølgingen av saken og elevens skolemiljø, og innholdsfeil som har hatt, eller kan ha hatt, innvirkning på oppfølgingen av saken og elevens skolemiljø.

I de to sakene der statsforvalteren fant at skolen hadde oppfylt alle sine plikter, men ikke opprettet en skriftlig plan, mener fylkesdirektøren at feilen er av rent formell karakter. Heller ikke slike feil skal gjøres, men feilen har ikke hatt påvirkning på oppfølgingen av saken eller elevens skolemiljø, og fylkesdirektøren mener derfor feilen er av mindre alvorlig art. Det er likevel viktig å presisere at den skriftlige planens funksjon er at den skal være forpliktende for skolen og at eleven skal kunne se og vite hva som gjøres. Dette betyr at det er et brudd på skolens plikter og en mulig svekkelse av elevens trygghet at den lovpålagte skriftligheten mangler.

Motsatt er saken der det ikke var satt inn tiltak og heller ikke opprettet en skriftlig plan, særlig alvorlig. Den manglende skriftligheten innebærer at eleven ikke kan se hvordan skolen vil følge opp saken, og innebærer dermed en feil i seg selv. Når den skriftlige planen manglet, kunne ikke eleven se at skolen faktisk ikke hadde satt inn tiltak. Det at tiltak ikke ble satt inn, betyr at skolen ikke gjorde noe som ville være egnet til å gjenopprette elevens trygge og gode skolemiljø. En eventuell bedring av skolemiljøet ville dermed være en konsekvens av helt andre faktorer enn de skolen kunne styre over, og dette er et alvorlig brudd på reglene i opplæringsloven.

De fire sakene der det er satt inn tiltak uten at disse er tilstrekkelig konkrete og egnete, må ses i sammenheng med at heller ikke undersøkelsene har vært tilstrekkelige i disse sakene. Tiltaksfeilen i disse sakene er med andre ord til dels en følgefeil av at skolen ikke har klart å identifisere årsaken til at eleven ikke har det

trygt og godt. Samtidig kan nok ikke hele feilen forklares med mangler i undersøkelsen, og det kan tenkes at feilen også til dels skyldes at skolen ikke i tilstrekkelig grad kjenner regelverket til å vite hvilke krav som stilles til tiltakene. Statsforvalterens kommentar i flere vedtak om at skolene blander mellom tiltak for å gjenopprette skolemiljøet, undersøkelser og faglig tilrettelegging, tilsier at det kan være misforståelser knyttet til de rettslige kravene til tiltakene. Når tiltakene ikke er tilstrekkelig konkrete og egnete, innebærer dette en risiko for at skolen heller ikke klarer å gjøre det den skal for å gjenopprette elevens trygge og gode skolemiljø. Fylkesdirektøren mener dette viser et behov for kompetanseheving.

I de tre siste sakene ligger feilen i oppfølgingen av tiltakene. Selv om tiltakene i seg selv ble vurdert til å være tilstrekkelig egnete, fulgte ikke skolen disse opp. Dette var for eksempel tilfeller der det ble opprettet klassekart som skulle bryte opp i uheldige sammensettinger i klassen, men at elevene ignorerte klassekartet uten at det ble reagert på fra skolens side. Lovens krav om egnete tiltak innebærer selvsagt også et krav om at tiltaket gjennomføres, og dette betyr at skolen ikke kan anse saken som ferdig når den har funnet og skrevet ned egnete tiltak. Fylkesdirektøren vurderer det som at dette er en type feil det er viktig å ha fokus på, slik at de ikke skjer igjen.

Ettersom ingen av skolene er felt hos statsforvalteren mer enn én gang, er det et spørsmål for fylkesdirektøren om feilene viser systematisk svikt på skolen, eller om det handler om enkeltfeil i enkeltsaker. For å kartlegge dette, vil fylkesdirektøren utvikle en ny internkontrollrutine for å kartlegge skolens forståelse og praktisering av regelverket. Dersom det viser seg at dette er systematiske svikt, vil fylkesdirektøren måtte vurdere systematisk kompetanseheving, mens det vil være mer naturlig å vurdere å gå inn i enkeltsaker dersom det bare dreier seg om enkeltfeil.

Fylkesdirektørens retningslinjer for å sikre elever et trygt og godt skolemiljø er et verktøy for å hjelpe skolene i arbeidet med skolemiljø saker. I disse retningslinjene ligger det et forslag Utdanningsdirektoratet har utviklet til mal for den skriftlige planen, og fylkesdirektøren anbefaler skolene å benytte denne. Noen skoler har også utviklet egne, gode, maler som er mer omfattende enn direktoratets mal, og fylkesdirektøren mener ikke det er hensiktsmessig å nekte skolene å benytte disse malene.

Fylkesdirektøren har derfor valgt å ikke pålegge skolene å benytte direktoratets forslag til mal.

Som nevnt ovenfor, har fylkesdirektøren økt kompetansen sentralt for å følge opp skolemiljø saker. Skolene er kjent med at fylkesdirektøren har kompetanse og fag- og tidsressurser til å støtte i saker, og at de er oppfordret til å benytte disse ressursene når det vurderes som nødvendig.

Vurdering av saksbehandlingsfeil og hvilken lærdom som kan trekkes

Saksbehandlingsfeilene innebærer en risiko for at skolen ikke oppfyller sine plikter eller elevenes rettigheter. Fylkesdirektøren vurderer dette som alvorlige feil, og ser at det har skjedd såpass mange slike feil at det er behov for å redusere sannsynligheten for at de inntreffer.

I det tidligere nevnte vedlegget til retningslinjene, er det også markert et behov for å gjøre de vurderingene som i enkelte tilfeller ikke er gjort. Dette vedlegget utvides fortløpende for å få inn momenter fylkesdirektøren ser at skolene har oversett, slik at det over tid blir stadig mer treffsikkert. Dersom skolene benytter vedlegget, vil de oppdage saksbehandlingsfeilene ikke inntreffe igjen.

Fylkesdirektørens andre tiltak, som økt kompetanse, opplæring og oppfølging i enkeltsaker, vil også bidra til å redusere risikoen for at disse feilene inntreffer.

Vurdering av skolemiljø sakene der en ansatt er anklaget for å ha krenket en elev

Saker der ansatte er anklaget for å ha krenket en elev, vurderes som særlig alvorlige. De ansatte ved skolene er viktige personer i elevenes liv, og de har et omsorgsansvar for elevene. Det er derfor viktig at alle slike saker oppdages og undersøkes inngående.

Selv om saker der ansatt er anklaget for å ha krenket en elev er svært alvorlige, er det viktig å ikke sette et likhetstegn mellom opplevd krenkelse og faktisk krenkelse. Statsforvalterens funn gir ingen grunn til å anta at det er et utstrakt problem at voksne som arbeider ved skolene i Rogaland krenker elever.

Oppsummering av funnene, og tiltak fylkesdirektøren har iverksatt for å forebygge nye saksbehandlingsfeil og brudd på aktivitetsplikten

Fylkesdirektøren har særlig merket seg at det er gjort flere feil knyttet til undersøkelsene og tiltakene. For fylkesdirektøren står det klart at følgende feil er særlig viktige å forebygge:

- Undersøkelsene er ikke tilstrekkelig inngående til å fastslå hva som ligger til grunn for elevens opplevelse av å ikke ha et trygt og godt skolemiljø.
- Tiltakene i den skriftlige planen er ikke tilstrekkelig konkrete og egnete til å faktisk gjenopprette elevens trygge og gode skolemiljø.
- Tiltakene følges ikke opp, selv om tiltaket i seg selv ville vært tilstrekkelig konkret og egnet.

Grunnen til at fylkesdirektøren ser disse feilene som særlig viktig å forebygge, er at disse feilene direkte påvirker elevens rett til et trygt og godt skolemiljø.

Fylkesdirektøren har allerede satt inn flere tiltak som vurderes som egnete til å forebygge feil, og er i prosess for å sette inn flere tiltak. Fylkesdirektøren mener følgende tiltak er egnet til å forebygge nye feil:

- Fylkesdirektøren samarbeider godt med statsforvalteren om kompetanseheving sentralt og på skolene. Dette samarbeidet arter seg ved at statsforvalteren inviteres til rektorsamlinger for å snakke om skolemiljøreglene, i tillegg til samtaler om regelverket generelt og oppfølging av konkrete saker.
- Kompetansen i fylkesadministrasjonen i skolemiljø saker er økt gjennom kompetanseheving og økt og riktigere ressursbruk.
- Retningslinjene for å sikre elever et trygt og godt skolemiljø ble revidert våren 2025, og revideringen er ment å føre frem til mer konkrete retningslinjer som er enklere for skolene å forholde seg til. Dette vil medføre økt grad av likhet på skolene, og økt grad av rettighetsivaretagelse.
- Som vedlegg til retningslinjene for å sikre elever et trygt og godt skolemiljø har fylkesdirektøren utviklet skjemaer som skal få frem de ulike skrittene skolene skal gå gjennom. Dette reduserer sannsynligheten for feil i undersøkelsesfasen.
- Fylkesdirektøren har gitt tilbud om å komme til alle skoler for å snakke om reglene om skolemiljø og saksgangen i skolemiljø saker. Per i dag er det

fremdeles mange skoler som ikke har benyttet seg av dette tilbudet, og fylkesdirektøren vurderer å stille strengere krav til kompetanseheving i skolemiljøsaker på skolene.

- Fylkesdirektøren vil innføre mer inngående internkontroll i skolemiljøsaker. Dette vil kunne føre til at eventuelle systematiske feil oppdages og utbedres.

Konklusjon

Statsforvalterens vedtak i skolemiljøsaker viser at det er behov for økt kompetanse i disse sakene. Det er særlig viktig å arbeide med krav til undersøkelser og tiltakene som settes inn.

Fylkesdirektøren har allerede påbegynt et arbeid for å øke organisasjonens kompetanse i skolemiljøsaker, og vil fortsette dette arbeidet fremover.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/13159-1

Saksbehandler: Hilde Blesvik

Avdeling: Skoleutvikling

Tiltak for en trygg og inkluderende russetid og en ny avgangsfeiring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
29/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
30/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
9/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Tilskuddsordning Trygg og inkluderende russ
- 2 Handlingsplan 2026-ny feiring

Sammendrag

Denne saken orienterer om tiltak som fylkesdirektøren har satt i gang for å skape en trygg og inkluderende russefeiring for flest mulig avgangselever og lærlinger, med spesielt fokus på holdningsarbeid gjennom lederutvikling for russestyrrer og elevrådsrepresentanter.

Andre del av saken er en redegjørelse for fylkeskommunens arbeid i forhold til hvorvidt lærlinger blir inkludert i russefeiringen med søkelys på områdene fylkeskommunen har ansvar for og oversikt over.

Fylkesdirektøren legger også frem et forslag til en søknadsordning som følger opp vedtaket fra fylkestinget der det ble bevilget kr. 800 000 til inkluderende tiltak for avgangselever og lærlinger som kan gjennomføres i samarbeid mellom avgangselevene, kommunene og for eksempel frivillige organisasjoner og kriteriene for tildeling.

Siste del gir en oversikt over det nasjonale arbeidet sin strategi og handlingsplan slik den er levert til oppdragsgiverne Fylkesdirektørkollegiet for kompetanse og utdanning (heretter FKU).

Fylkesdirektørens innstilling

1. Opplæringsutvalget tar informasjon om nasjonale, regionale og lokale tiltak til orientering.
2. Opplæringsutvalget godkjenner søknadsordning og kriterier for tildeling for midlene som er tildelt trygge og inkluderende tiltak og arrangementer.
3. Opplæringsutvalget slutter seg til strategi og handlingsplan i det nasjonale arbeidet for en ny avgangsfeiring.
4. Det utarbeides en tiltaksplan for Rogaland fylkeskommune sitt arbeid for å realisere strategi og handlingsplan.
5. Rogaland fylkeskommune legger til rette for at feiringen i fra 2026 blir lagt til en uke etter siste eksamen.

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Linda Gilje

avdelingssjef

Bakgrunn for saken

- Orienteringssak til Opplæringsutvalget (sak 37/2020), markerer startpunktet for Rogaland fylkeskommune sitt arbeid med trygg og inkluderende russetid. Saken ble bygget på en bekymring meldt fra rektorkollegiet og en erfaringsrapport levert av Læringsmiljøsenteret på UiS og Sør-vest politidistrikt i 2019
- Etablering av tverretattlig sentral tiltaksgruppe ledet av opplæringsavdelingen i 2020 (heretter STG)
- Styringsdokument forankret i opplæringsloven kapittel 9a (ny lov: kap. 12.2) tatt i bruk av videregående skoler høsten 2020
- Midtveisevaluering i samarbeid med Læringsmiljøsenteret UiS høsten 2022
- Fylkesdirektørkollegiet for kompetanse og utdanning (FKU) med nasjonalt mandat, forankret i opplæringsloven kapittel 12, grunnlag for et nasjonalt arbeid for en ny inkluderende avgangsfeiring
- Fylkestingets vedtak om tildeling av midler i sak: Tiltak for en trygg og inkluderende russetid (PS137/2024)

Problemstilling

Fylkesdirektøren vil i denne saken informere om det pågående arbeidet for en trygg og inkluderende russetid treffer med sine spesifikke tiltak. Det vil bli lagt frem et forslag om kriterier for tildeling av midler til inkluderende arrangement initiert av avgangselevene selv. Det vil legges fram forslag til vedtak om å støtte det nasjonale arbeidet sin strategi og handlingsplan for en ny og inkluderende feiring.

Saksopplysninger

Tiltak for en trygg og inkluderende russetid for årets avgangskull i Rogaland

Dagens avgangsfeiring griper inn i elevenes læringsmiljø, skolemiljø og i gjennomføringen av eksamen. Ungdommer forteller om en avgangsfeiring som skaper ekskludering og utenforskap og som legger et økonomisk press på elevene.

Etter opplæringslovens kap. 12-2, har alle elever rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Avgangsmarkeringen, slik den er i dag, har negative konsekvenser for mange, og flere ungdommer forteller at den er en direkte årsak til at de ikke opplever et trygt og godt skolemiljø.

Arbeidet STG i Rogaland fylkeskommunen driver, følger et etablert årshjul.

Årshjulet er utviklet over tid og søker å støtte skolene i deres dialog med elevene for at russetiden i minst mulig grad skal gå utover skolemiljøet og skolearbeidet.

Fylkesdirektøren får tilbakemelding fra skoler som har en aktiv russ at dialogen med russestyret og årets kull er god, og at elevene ønsker dialog med voksne omkring organiseringen av russetiden.

Seksjon for skoleutvikling har jevnlig møter med representanter for skolene, politiet, ombudene og koordinatorene for samordning av rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak, (heretter SLT). I disse møtene deler deltakerne erfaringer og tiltak, og etablerer samarbeid mellom skolene. Nettverket drives på tredje skoleåret.

Høsten 2024 og våren 2025 gjennomfører seksjonen lederskolering for representanter for russestyrene og elevråd sammen med skolens russekontakter.

Det overordnede målet med samlingene er å bevisstgjøre og skolere russestyrene og elevrådstyrene til å være med å ta ansvar for skolemiljø og trivsel gjennom russetiden. Samlingene inneholder både verdioppgaver, workshops og erfaringsdeling. Samlingen om høsten har i tillegg fokus på planlegging av inkluderende arrangement, og samlingen på våren har fokus på gjennomføringen. Et produkt av samlingene er at avgangskullene arrangerer mange gode inkluderende tiltak rettet mot klasse og kull og er åpne for alle som ønsker å være med. Dette gjelder både i skoletid og i fritiden.

For å være relevant og i tråd med elevenes ønsker benyttes deres stemme aktivt. Et sentralstyre for avgangselever blir etablert i høstsamlingene. Deres hovedoppgave er å gi råd til administrasjonen om tiltak og ideer. Det er disse elevene som planlegger og leder samlingene. Sentralstyret har i tillegg bidratt til å utvikle et klistremerke med QR-kode som leder russeren direkte til hjelpetelefoner. De har også vært med å utarbeide kriteriene for tildeling av midler til trygge og inkluderende arrangement.

Lærlingene

Fylkesdirektøren har undersøkt med de videregående skolene som har yrkesfaglige utdanningsprogram om hvordan lærlinger blir inkludert i feiringen. På mange skoler er det vanlig at elevene på yrkesfaglige linjer feirer sammen med kullet sitt, altså etter første året som lærling. Da er de blitt 18 år og kan delta på lik linje med andre. Skolene formidler at kontakten ikke går gjennom skolen, men gjennom sosiale medier fra russestyret til elever.

Hvordan lærlingene inkluderes er en kjent utfordring over hele landet. Det er likevel vanskelig for fylkeskommunen å ta initiativ til noe systematisk oppfølging så lenge lærlingene ikke lenger er skoleeiers ansvar og så lenge de ikke er vedtatt reguleringer nasjonalt som bekrefter at russetiden ikke er et privat anliggende. Mandatet skoleeier har for å arbeide med en trygg og inkluderende russetid er begrunnet i opplæringslovens kapittel 12.2 som sier: «Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, inkludering, trivsel og læring.» STG har lærlingene opp som sak i sine møter der elev- og lærlingeombudet deltar.

Tiltak for en trygg og inkluderende russetid

Fylkestinget har bevilget 800 000 kroner til tiltaket «En trygg og inkluderende russetid». Fylkesdirektøren har i arbeidet med en trygg og inkluderende russetid tett dialog med både Ungdommens fylkesråd, Elevorganisasjonens fylkesstyre og sentralstyret som representerer russestyret og elevråd. Disse aktørene har, i tillegg til STG, vært med på å utforme forslag til rutiner og kriterier for søkbare midler til trygge og inkluderende arrangement i feiringen.

Det er sendt ut et brev til kommunene som anmoder til å samarbeide med avgangselever om trygge treffsteder. Midlene tildelt av fylkestinget er tenkt å være et godt insentiv for kommuner til å bidra i avgangselevenenes planlegging.

Se vedlegg med kriterier for tildeling.

Ny avgangsfeiring – nasjonalt prosjekt

Etter mandat fra FKU ble det våren 2023 etablert et nasjonalt nettverk mellom fylkeskommunene med mandat til å arbeide med en ny og inkluderende

avgangsfeiring i 2026. Rogaland fylkeskommune ledet arbeidsutvalget for dette prosjektet som har gått fått under navnet «2026 – en ny feiring!»

Arbeidsgruppen startet arbeidet med å arrangere en Innspillskonferanse i oktober 2023 for 40 ungdommer og 40 voksne med tema: Hvordan skal avgangsfeiringen se ut i framtiden? Arbeidsgruppen etablerte også en samarbeidsgruppe med et stort ungdomspanel, 30 ulike nasjonale etater, tilsyn og organisasjoner bl.a. Udir, Hdir, SV, TT Forbrukerrådet og tilsynet. Kunnskapsdepartementet har vært representert og ministeren har vært på besøk. Arbeidet har også vært gjort kjent gjennom media.

Arbeidsgruppen, ungdomspanelet og den nasjonale samarbeidsgruppen utviklet sammen en strategi og en omfattende handlingsplan med bakgrunn i innspillene fra konferansen og egne prosesser. Disse dokumentene ble levert FKU i juni 2024.

Strategien

De tre punktene i den foreslåtte strategien er:

- Avgangsmarkering starter når videregående skole er ferdig, medio juni, og lengden for feiringen avgrenses til én uke
- Svekke markedsaktørenes kontroll over feiringen og minske kommersielt press
- Det tilrettelegges for at avgangselevne har en felles feiring og et sted å være.

Handlingsplan er vedlagt saken.

Østfold, Vestland og Buskerud fylkeskommuner har allerede sluttet seg til strategien og handlingsplanen. Flere fylkeskommuner er i prosess med politiske vedtak og arbeider nå ut tiltak og nettverk mellom kommuner, skoler og andre lokale aktører for å utarbeide lokale tiltaksplaner for en ny og inkluderende feriering som ligger etter eksamen i juni.

I det videre arbeidet vil fylkesdirektøren i samarbeid med ungdomsråd og STG, identifisere viktige aktører som er relevante i den videre prosessen. Det kan være aktuelt å opprette regionale tiltaksgrupper som vil bestå av aktører som alle spiller viktige roller i å legge til rette for en ny og inkluderende avgangsmarkering lokalt. STG vil fortsatt være en arena for drøfting og dialog i prosessen.

Det er bred enighet om at medvirkning fra elevene og ungdomsorganisasjonene /avgangselevne/elevråd vil være helt essensielt for å lykkes med endringsarbeidet. I tillegg vil fylkesadministrasjonen også innhente innspill fra PP-tjenesten, foreldreutvalg, politiske utvalg, KORUS, Statens vegvesen, Trygg trafikk og andre aktører som kan bidra hensiktsmessig når det gjelder å skape en positiv endring.

Det er viktig å etablere gode rutiner og strukturer som kan benyttes i årene som kommer – også etter 2026. I denne sammenhengen er det hensiktsmessig å skille mellom begrepene arrangementer og feiring. Arrangementer, som kan foregå underveis i det siste skoleåret, vil det være naturlig at skolene selv fasiliteter og tar ansvaret for. Avslutningsarrangement for avgangskullene avholdes også skolevis. Slike arrangementer gjennomfører skolene allerede i dag. Når det gjelder arrangementer knyttet til feiringen, og som foregår utenfor skolens åpningstid, vil dette skje i regi av avgangsstyrene i samarbeid med lokale nettverk og etter siste eksamen.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkeskommunedirektørens vurdering er at arbeidet er viktig for å sikre et trygt, godt og inkluderende skolemiljø for alle våre elever. Et inkluderende fellesskap er grunnleggende for en skolekultur som stimulerer til faglig og sosial utvikling. Det vurderes at arbeidet fram mot 2026 er særlig viktig fordi det både lokalt og nasjonalt er vilje og ønske om en mer inkluderende avgangsmarkering.

Konklusjon

Fylkesdirektøren ser positivt på arbeidet for en trygg og inkluderende russetid for årets kull og kriteriene som er lagt fram for tildeling av midler til trygge og inkluderende arrangement initiert av avgangselevne selv.

Fylkesdirektøren anbefaler at Rogaland fylkeskommune støtter det nasjonale forslaget til strategi og utvikler en tiltaksplan for arbeidet i Rogaland om en ny inkluderende avgangsmarkering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/9933-1

Saksbehandler: Åshild Lundetræ Fidje

Seksjon: Skoleutvikling

Etablering av Oppfølgingsklasse i Rogaland - fengselsundervisningen-orientering

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
31/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
10/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Sammendrag

I saken presenteres informasjon om etablering av oppfølgingsklasse i Rogaland. Arbeidet med å etablere dette tilbudet har pågått siden våren 2024 og planlagt oppstart for klassen er 1. august 2025.

En oppfølgingsklasse er et tilpasset tilbud til de som har eller har hatt en tilknytning til kriminalomsorgen og som av ulike årsaker ikke har mulighet/forutsetning til å benytte seg av ordinær videregående skole eller voksenopplæring. Oppfølgingsklassene gir et tilbud som bidrar til å tette glippsonen mellom fengsel og samfunn og faller inn under Utdanningsdirektoratets tilskuddsordning for opplæring i kriminalomsorgen.

Etableringen av dette tilbudet i Rogaland skjer på oppfordring av Statsforvalteren i Vestland etter funn i Riksrevisjonens undersøkelse av helse-, opplærings- og velferdstjenester til innsatte i fengsel, offentliggjort 20.10.2022.

Dette opplæringstilbudet vil motta tilskudd gjennom tilskuddsordningen «Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen». Tilbudet vil derfor ikke medføre utgifter for Rogaland fylkeskommune.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Saken tas til orientering.

Eiliv F. Janssen
opplæringsdirektør

Linda Gilje
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Avdeling opplæring i skole ble kontaktet av Statsforvalteren i Vestland i 2024 med oppfordring om å etablere en oppfølgingsklasse i Rogaland. Bakgrunnen for dette er at Rogaland er ett av tre fylker i Norge som så langt ikke har dette tilbudet.

Statsforvalteren i Vestland (SFVL) har det nasjonale faglige koordineringsansvaret for ordninga med opplæring i kriminalomsorgen.

Utdanningsdirektoratet administrerer den øremerkede tilskuddsordninga og SFVL bidrar til kvalitetssikring av denne. Henvendelsen kom som et resultat av Riksrevisjonens undersøkelse av helse-, opplærings- og velferdstjenester til innsatte i fengsel/ Offentliggjort 20.10.2022.

Revisjonen konkluderer med at «Uten tilgang på oppfølgingsklasser er det mer utfordrende for innsatte å fortsette opplæringen etter løslatelse», det er derfor et ønske at tilbudet etableres over hele landet.

En oppfølgingsklasse i Rogaland skal kunne gi et tilbud som bidrar til å tette glippsonen mellom fengsel og samfunn. Dette er i tråd med myndighetene sin visjon om et kriminalitetsfritt liv for flere nedfelt i *Nasjonal strategi for samordnet tilbakeføring etter gjennomført straff 2017–2021 (tilbakeføringsstrategien)*.

Problemstilling

Fylkesdirektøren vil gjennom saken orientere om etablering av oppfølgingsklasse i Rogaland og det pågående arbeidet med denne etableringen.

Saksopplysninger

Hvorfor oppfølgingsklasse i Rogaland?

Etter henvendelsen fra Statsforvalteren i Vestland våren 2024, ble det gjennomført et møte med avdelingsleder/fagkoordinatorer for fengselsundervisningen i de fire fengslene Rogaland samt TAFU (Tilbakeføring gjennom arbeid, fritid og utdanning). På møtet var det enighet om at en oppfølgingsklasse i Rogaland var et nødvendig og ønsket tiltak i Rogaland for å ivareta løslatte på best mulig måte. I etterkant av møtet ble det utarbeidet en søknad om å etablere en slik klasse i Rogaland.

Søknaden ble innvilget og en oppfølgingsklasse i Rogaland vil bli en del av Utdanningsdirektoratets tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen.

I Rogaland har en allerede etablert TAFU, som er et solid og viktig tilbud for tidligere straffedømte. TAFU er et samarbeidstiltak mellom NAV Rogaland, Kriminalomsorgen Region Sørvest, Stavanger- og Sandnes kommune og Rogaland fylkeskommune med Attende AS som tiltaksarrangør. TAFU har blant annet som mål å øke deltakernes sosiale handlingskompetanse i møte med arbeidsmarkedet.

Samarbeidstiltaket gir i tillegg deltakerne oppfølging i fritiden gjennom egne organiserte aktiviteter. Dette tiltaket kan vise til gode resultater og har flere suksesshistorier om tidligere straffedømte som oppnår varig arbeid og noen ganger fagbrev gjennom praksis og tett oppfølging. Inn i TAFU- tiltaket bidrar RFK med en rådgiver som er lønnet gjennom Utdanningsdirektoratets tilskuddsordning for opplæring i kriminalomsorgen. Denne rådgiveren vil være et viktig bindeledd mellom TAFU og den planlagte oppfølgingsklassen. En oppfølgingsklasse vil være et viktig supplement til TAFU ettersom TAFU ikke kan tilby undervisning i fag.

Hva er en oppfølgingsklasse

Retten til videregående opplæring er den samme for straffedømte som for andre borgere i Norge. Alle de fire fengslene i sørvest-regionen er knyttet opp mot hver sin videregående skole i RFK. Disse skolene har fag- og personalansvar for lærerne som jobber med og i fengselsundervisningen.

Straffedømte har krav på tilbud om opplæring mens de soner, og fylket har en plan for videregående opplæring i kriminalomsorgen. Straffedømte får ta utdanning mens de sitter inne og får utarbeidet en individuell plan for sitt utdanningsløp. Ofte skjer løslatelse før utdanningsløpet som blir påbegynt under soning er fullført. Da oppstår det en glippsone og det er mange som ikke fullfører utdannelsen som ble påbegynt under soning.

En oppfølgingsklasse vil være viktig for å forhindre at en slik glippsone oppstår. En oppfølgingsklasse vil ha et kontinuerlig inntak, og rådgiver fra oppfølgingsklassen vil samarbeide med fengslene for å skape kontinuitet i overgangen mellom soning og tilbakeføring til samfunnet. Den individuelle planen som løslatte får med seg fra skolen i fengsel, vil kunne bli videreført i oppfølgingsklassen. Oppfølgingsklassene gir opplæring i ulike fag ut ifra den enkelte elevs utdanningsplan. I tillegg får elevene rådgivning og annen støtte til blant annet å gjennomføre eksamen.

Tilbudet vil skape en mykere overgang for løslatte til skole, da det er færre i klassen, de får mer tid med lærer og tilpasset opplæringen etter individuelle behov. Denne elevgruppen har ofte med seg dårlige erfaringer fra tidligere skolegang. Straffedømte i Norge har i snitt et betydelig lavere grunnskolepoeng enn den øvrige delen av befolkningen. Hele 50 prosent av de straffedømte er blant de 25 % med lavest grunnskolepoeng, hvilket indikerer at de allerede i grunnskolealder har svake skoleprestasjoner. *«Kjennetegn ved barn og unge som begår kriminelle handlinger og virkninger av straff» rapport utarbeidet på oppdrag for Justis- og beredskapsdepartementet 2022.*

En oppfølgingsklasse vil kunne «skreddersy» et tilpasset opplæringsløp til hver enkelt, på en annen måte enn den ordinære voksenopplæringen har mulighet til både i forhold til lærertetthet, kontinuerlig opptak, samarbeid med fengslene og rådgivning/oppfølging.

Lokalisering og samarbeidsaktører

TAFU vil være en viktig samarbeidspartner for oppfølgingsklassen, og vi vurderer at det er formålstjenlig å ha et tett samarbeid mellom TAFU og oppfølgingsklassen. For å best mulig kunne ha utbytte av et opplæringstilbud bør de løslatte ha ordnede boforhold, meningsfull fritid og økonomisk støtte. TAFU tilbyr rådgiver fra NAV som

kan følge tett opp, og TAFU kan også tilby sosiale aktiviteter på ettermiddagstid og i helger. Gjennom et slikt samarbeid kan vi bygge et solid og helhetlig tilbud for den enkelte.

I tillegg til å samarbeide med TAFU vil oppfølgingsklassen være tilhørende organisatorisk ved Bryne vgs., og avdelingen for fengselsundervisningen på Åna. Dette for å knytte ansatt i oppfølgingsklassen opp mot et solid kompetansemiljø med viktig kunnskap om denne elevgruppen.

Økonomi

Dette opplæringstilbudet vil motta tilskudd gjennom tilskuddsordningen «Tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen». Tilskuddet skal bidra til å dekke kostnadene som fylkeskommunen har til opplæring for denne målgruppen. Tilskuddet til oppfølgingsklasser fordeles på grunnlag av en beregningsmetode basert på objektive kriterier:

- oppfølgingsklassens nivå (klasse) på SSBs sentralitetsindeks
- oppfølgingsklassens gjennomsnittlige elevtall
- oppfølgingsklassens ressursbruk knyttet til rådgivere og undervisningspersonell

Beregningsmetoden baserer seg på klassens geografiske plassering (sentralitetsindeks).

På grunnlag av antall soningsplasser og befolkningsgrunnlag i distriktet viser beregninger at det er grunnlag for gjennomsnittlig 10 elever i oppfølgingsklassen hvis den etableres i Stavanger. Indikasjoner fra Statsforvalteren i Vestland viser at tilskuddet Rogaland fylkeskommune vil motta er på 2 637 065 kr i året. På bakgrunn av informasjon fra Statsforvalteren i Vestland vil oppfølgingsklassen kunne fullfinansieres av tilskudd fra Udirs tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen forutsatt at det blir 10 deltakere. Det er planlagt for pedagoger tilsvarende 220% stilling knyttet til tilbudet.

Fylkesdirektørens vurderinger

En etablering av oppfølgingsklasse i Rogaland vil være et viktig med tanke på å bygge opp et godt og tilpasset opplæringstilbud til målgruppen. Om lag to av tre straffedømte har ikke gjennomført videregående opplæring. Fullført og bestått videregående opplæring er en av de viktigste forutsetningene for varig deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Et opplæringstilbud tilpasset denne målgruppen et viktig bidrag til en bedre mulighet til et fremtidig liv uten kriminalitet. *Opplæringsbehov hos norske innsatte som har hatt tidlig kontakt med hjelpeapparatet, rapport Statsforvalteren i Vestland 2024.*

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler en etablering av oppfølgingsklasse i Rogaland. Dette tilbudet er i tråd med myndighetenes tilbakeføringsstrategi og vil være med på å tette glippsoner etter endt straffegjennomføring.

Fylkesdirektøren mener at økonomien i prosjektet er god og forsvarlig ettersom tilbudet vil bli finansiert gjennom Utdanningsdirektoratets tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Riksrevisjonens undersøkelse av helse-, opplærings- og velferdstjenester for innsatte i fengsel Dokument 3:4 (2022-2023)/Offentliggjort 20.10.2022. <https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2022-2023/dok3-202223-004.pdf>

Opplæringsbehov hos norske innsatte som har hatt tidlig kontakt med hjelpeapparatet, rapport Statsforvalteren i Vestland 2024. <https://www.oppikrim.no/siteassets/dokument/publikasjoner/rapport-1-2024-statsforvalteren-i-vestland.pdf>

«Kjennetegn ved barn og unge som begår kriminelle handlinger og virkninger av straff» rapport utarbeidet på oppdrag for Justis- og beredskapsdepartementet 2022. <https://www.regjeringen.no/contentassets/e8f0236bb0784a83911537df3d1fb9f2/rapport-ungdomskriminalitet.pdf>

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/10002-1

Saksbehandler: Bente Romseland Døsen

Avdeling: Opplæring

Statusrapport 2025 om følgeevaluering av implementering av ny modell for inntak og organisering av grunnkompetanse*

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
30/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
9/2025	21.03.2025	Yrkesopplæringsnemnda
32/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
11/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget

Vedlegg:

- 1 RR 2025 Rogaland fylkeskommune - Følgeevaluering ny grunnkompetansemodell - Statusrapport februar 2025.pdf - (4)
- 2 SePU Prosjekt- og aktivitetsplan Rogaland

Sammendrag

I sak 2023/15218-1 «Ny plan for inkludering og tilpasset opplæring» ble det vedtatt å igangsette en uavhengig følgeevaluering av implementeringen av den nye modellen for inntak og organisering av elever som tas inn på tidligere grunnkompetanse.

Rogaland Revisjon IKS gjennomfører denne evalueringen. I sak 2024/84847-1

«Foreløpig orientering om følgeevaluering av implementering av ny modell for inntak og organisering av grunnkompetanse» gis det en oversikt over hvordan evalueringen gjennomføres. Evalueringen strekker seg over seks år med årlige statusrapporter, og den endelige rapporten leveres høsten 2030/våren 2031.

Formålet med evalueringen er å vurdere implementeringen av den nye modellen. Denne første statusrapporten bygger på spørreundersøkelser og intervjuer med skoleledelse, kontaktlærere, elever og PPT høsten 2024/vinteren 2025.

Fylkesdirektøren understreker viktigheten av evalueringen for å forstå hvordan tilbudet og modellen fungerer i praksis. Evalueringen gir innsikt som gjør det mulig å justere og forbedre prosessen underveis, samt identifisere og løse problemer tidlig.

Skoleledere og kontaktlærere støtter intensjonen med den nye modellen, men påpeker at manglende ressurser og praktiske utfordringer gjør implementeringen vanskelig. Elevene opplever høye forventninger og god støtte fra lærerne, mens kontaktlærerne mener de ikke får tilpasset opplæringen tilstrekkelig. Samarbeidet mellom skolene og PPT kan også forbedres.

Rapporten viser at skolene har gjort nødvendige endringer i varierende grad. Fylkesdirektøren understreker behovet for realistiske forventninger, tilstrekkelig tid og ressurser til opplæring og støtte. Skoleeier må derfor øke innsatsen og støtte skolene for å oppnå intensjonen i vedtaket jfr. Opplæringslova. Dette var bla bakgrunnen for fylkesdirektørens ønske om å øke B-time potten i budsjettprosessen høsten 2024.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Statusrapporten tas til følge

Eiliv Fougner Janssen
opplæringsdirektør

Linda Gilje
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Fylkesdirektøren viser til sak 2023/15218-1 om «*Ny plan for inkludering og tilpasset opplæring*». Fylkestinget vedtok at en ny modell for inntak og organisering av opplæring for elever som går mot grunnkompetanse, innføres fra skoleåret 2024/2025.

Merk at begrepet *grunnkompetanse* (tidligere § 6-22) nå er fjernet fra Opplæringsloven fordi reglene nå viser til kva opplæringa består av, ikke hva den skal føre frem til. . Elevgruppen er nå med i gruppen elever som har søkt individuell behandling, har hatt individuell tilrettelagt opplæring (ITO) i grunnskolen og mangler karakterer i halvparten av fagene fra 10.kl. Dette inntaket er nå regulert i lovens § 4-20 *Individuell behandling ved fordeling av plassar til vidaregåande trinn 1*

Det ble også vedtatt å gjennomføre en uavhengig følgeevaluering av implementeringen.

Fra skoleåret 2024/2025 ble inntaksmodellen endret for grunnkompetanseelever. Tidligere kunne elever søke om å få opplæringen i egne grupper, men da kun i de fag og på de skoler som hadde en slik organiseringsform. Den gamle modellen begrenset elevenes valg av utdanningsprogram, da ikke alle tilbudt hadde egne grupper. Den nye modellen sikrer at alle elever kan velge fritt mellom samtlige utdanningsprogram jfr. Opplæringslova.

I den nye modellen drøftes organiseringsformen i overføringsmøter om våren hvor elev, foresatte, skole og PPT er tilstede. Det er derfor skolen sammen med elev, foresatt og ppt som skal vurdere hvorvidt eleven bør få opplæringen i en mindre gruppe. Intensjonen er at dette skal være en løpende vurdering så lenge eleven er elev. Målet er å skape et inkluderende læringsmiljø, i tråd med opplæringslovens krav om tilpasset opplæring for alle elever. Endringen vektlegger elevenes beste og retten til medvirkning.

Bakgrunnen for endringen er å sikre et inkluderende og likeverdig tilbud til alle elever, uavhengig av evner og forutsetninger. Dette er i tråd med Opplæringslova,

[Stortingsmelding 6 \(2019-2020\)](#) og [Fullføringsreformen](#).

Følgerevalueringen vil foregå over seks år, med årlige rapporter fra Rogaland revisjon IKS til opplæringsavdelingen i Rogaland fylkeskommune. Den endelige rapporten leveres høsten 2030/våren 2031.

Problemstilling

Fylkesdirektøren orienterer i denne saken om den første statusrapporten fra den uavhengige følgerevalueringen av ny inntaksmodell for grunnkompetanse, hvor formålet er å evaluere implementeringen av ny modell for inntak og organisering av grunnkompetanse.

De folkevalgte bes om å ta statusrapporten til følge.

Saksopplysninger

Frem til inntaket skoleåret 2024/2025 har elever med rett på spesialundervisning i grunnskolen som manglet vurdering med karakter i mer enn halvparten av fagene hatt mulighet til å søke grunnkompetanse med organiseringsform egen gruppe eller grunnkompetanse i ordinær klasse. I ny modell har ikke elevene lenger mulighet for å søke seg direkte inn i en gruppe. Det innebærer ikke at elever ikke kan få opplæring i egen gruppe, men at fylkeskommunen i ny modell ønsker å kunne flytte drøftingen av organiseringsform til overføringsmøter mellom elev, foresatte, skole og PPT ¹.

Tidligere modell begrenset elevenes valg av utdanningsprogram. Elever som retter seg mot grunnkompetanse, hadde anledning til å søke på samtlige utdanningsprogram, men ikke alle utdanningsprogram ble tilbudt i egen gruppe.

Opplæringslova tilsier at alle elever skal ha mulighet til utdanning innen sitt utdanningsprogram, men ikke alle utdanningsprogram ble tilbudt i egen gruppe. Opplæringslova tilsier at alle elever skal ha mulighet til utdanning innen sitt interesseområde og de skal ha mulighet til å velge mellom alle utdanningsprogram uavhengig om de går i egen gruppe eller i ordinære tilbud. Når skolene kun kunne tilby utvalgte utdanningsprogram i en gruppe, medførte det at elevene i praksis ikke hadde denne muligheten. I ny modell vil ressursene som tidligere har blitt brukt til grunnkompetanse i egne grupper, bli flyttet til en egen ressurspott som fordeles til skolene ut fra hvor mange elever som tas inn til planlagt grunnkompetanse i inntaket.

Formålet med prosjektet er å evaluere implementeringen av ny modell for inntak og organisering av grunnkompetanse. Denne første statusrapporten per februar 2025 bygger på gjennomførte spørreundersøkelser med skoleledelsen/kontaktlærere og elever høsten/vinteren 2024, og gjennomførte intervjuer med skoleledelsen og utvalgte kontaktlærere på fire utvalgte skoler samt skolenes PPT rådgiver.

Metode

Prosjektet ble avgrenset til å omhandle elever hvor planlagt kompetanse for opplæringen i første omgang er grunnkompetanse. Det er gjennomført to spørreundersøkelser i forbindelse med prosjektets første fase:

- En til ledelsen og kontaktlærere på alle de videregående skolene i fylket som har elever som går mot planlagt grunnkompetanse
- En til alle elever som går mot planlagt grunnkompetanse

Spørreundersøkelsene ble gjennomført høsten 2024/ vinteren 2025. Fra ledelse og kontaktlærere kom det inn totalt 162 svar. Dette tilsvarer en svarprosent på 59 prosent. 122 elever svarte på elevundersøkelsen, det vil si en svarprosent på 33 prosent.

Flere av spørsmålene i spørreundersøkelsen ble formulert som påstander hvor respondentene måtte ta stilling til hvor enige de er på en skala fra 1-5, hvor 1 er uenig og 5 er enig. I presentasjonen av resultatene ble det hovedsakelig tatt utgangspunkt i gjennomsnittscore, men noen ganger også prosentandel eller antall som oppgir at de er uenige eller enige.

Det kom inn noen tilbakemeldinger fra de utvalgte skolene om at elevene hadde utfordringer med å forstå spørsmålene i undersøkelsen og at svarene derfor ikke er reelle. På den annen side har andre skoler bemerket at de som har svart ved deres skole mest sannsynlig har gitt reelle svar. Resultatene av elevundersøkelsen ble presentert i statusrapporten, men Rogaland Revisjon har valgt å legge begrenset vekt på svarene i oppsummeringen.

De fire skolene Dalane vgs., Gand vgs., Godalen vgs. og Åkrehamn vgs. ble valgt ut til videre undersøkelse. Disse ble valgt ut i samarbeid med administrasjonen i fylkeskommunen, og ble hovedsakelig valgt ut på bakgrunn av antall elever skolene har som går mot planlagt grunnkompetanse, samt resultater fra spørreundersøkelsene. I tillegg var det et poeng at de utvalgte skolene skulle representere ulike geografiske områder i fylket.

Det ble gjennomført intervjuer med rektor, avdelingsledere og utvalgte kontaktlærere på de fire skolene. Cirka halvparten av kontaktlærerne som ble intervjuet underviste elever som går mot planlagt grunnkompetanse i ordinær klasse, mens den andre halvdelen underviste i gruppe. I tillegg er PPT-rådgiverne for de fire skolene intervjuet.

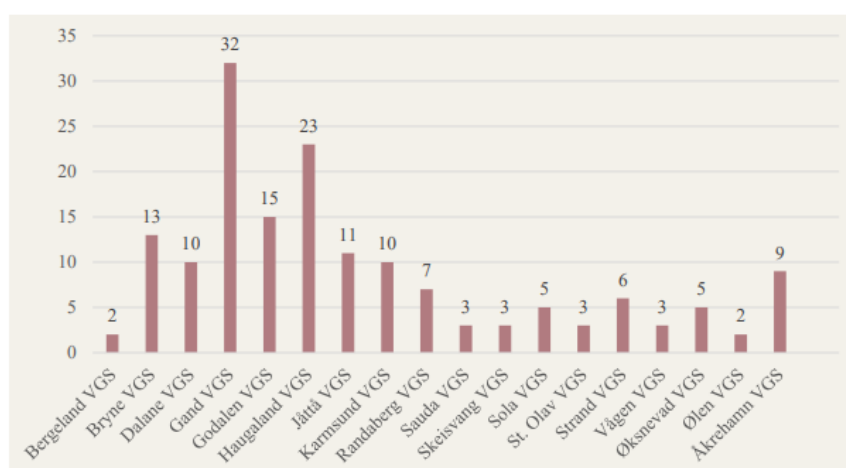
Det var også hensikten å intervju foreldre også. Det var kun et fåtall som sa seg villige til å stille opp og dermed ble ikke intervjuene gjennomført.

Utdrag fra statusrapporten.

Statusrapporten er på 70 sider og kan derfor ikke presenteres i sin helhet. I det følgende presenteres hoveddelene av resultatene fra spørreundersøkelsene og intervjuene.

I spørreundersøkelsen til ledere og kontaktlærere kom det inn 162 svar. Tabellen under viser fordelingen på skolene:

Figur 1: Hvilken skole jobber du på? Oppgitt i antall. (N=162)

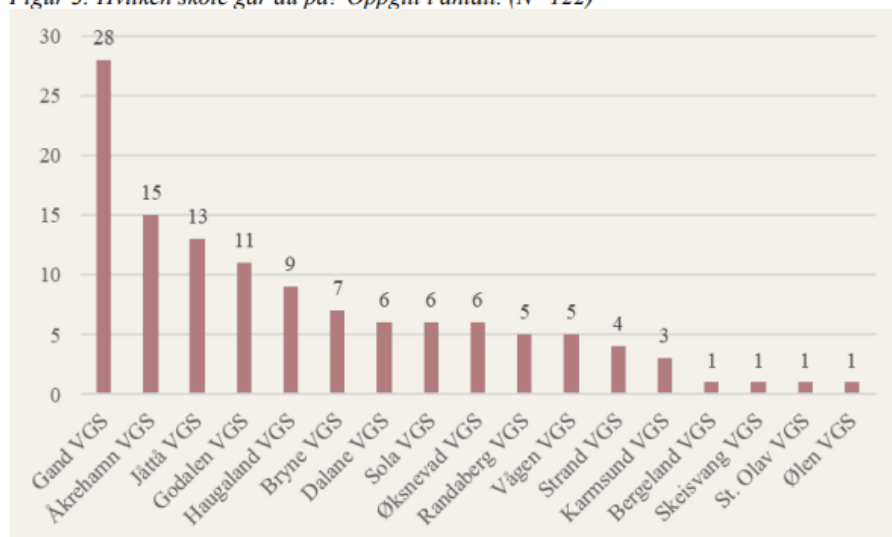

Kilde: Spørreundersøkelsen

39 prosent av respondentene er skoleledere, mens 61 prosent er kontaktlærere.

I spørreundersøkelsen til elevene kom det inn 122 svar. 97 prosent av elevene som har svart på undersøkelsen går på yrkesfag. Tabellen under viser antall respondenter pr. skole:

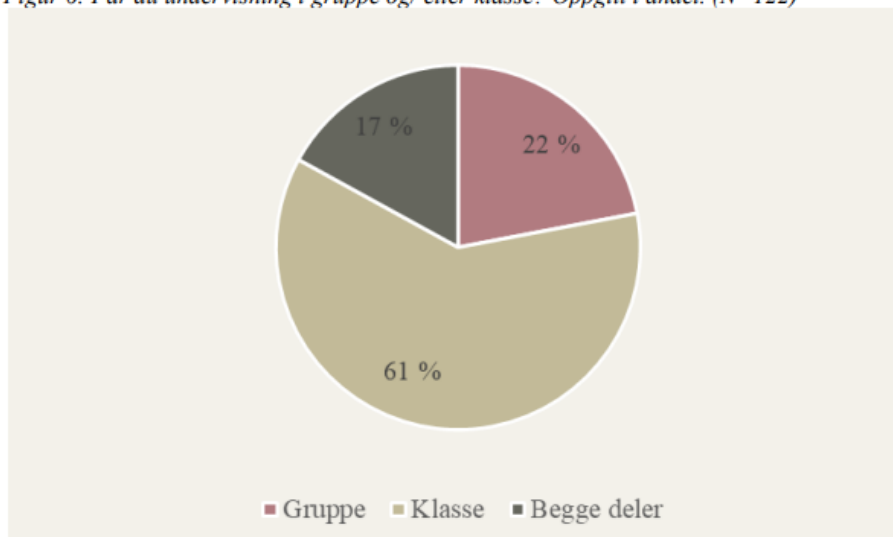
Figur 3: Hvilken skole går du på? Oppgitt i antall. (N=122)

Kilde: Spørreundersøkelsen

To tredjedeler av respondentene er elever på VG1, 20,5 % på VG2 og 4,1 på VG3. Figur 6 viser at den største andelen (61 %) av elevene oppgir at de får opplæring i ordinær klasse, 22 % får opplæringen i egen gruppe, mens 17 % får opplæringen både i gruppe og klasse.

Figur 6: Får du undervisning i gruppe og/ eller klasse? Oppgitt i andel. (N=122)

Kilde: Spørreundersøkelsen

Kort om de skolene som ble valgt ut til intervju

Dalane videregående skole i Egersund er en regionskole med et bredt fagtilbud innen både yrkes- og studiespesialiserende fag. Skolen har cirka 700 elever.

Skoleåret 2024/2025 fikk 25 grunnkompetanseelever tilbud om plass. Per februar 2025 har skolen 17 elever som går mot planlagt grunnkompetanse. Det vil si at åtte elever har sluttet/ takket nei til skoletilbudet. Dette har ulike årsaker, for eksempel helseutfordringer og tilbud om VTA -plass². Ni av 17 får undervisning i gruppe mens åtte er i ordinær klasse. Det var kun elevene som gikk i liten gruppe forrige skoleår som fikk tilbud om å fortsette i liten gruppe. Av disse valgte en elev å gå over i ordinær klasse. Nye søkere fikk tilbud i ordinær klasse.

² Varig tilrettelagt arbeid

Gand videregående skole i Sandnes sentrum tilbyr hovedsakelig yrkesfaglige programområder samt påbygg til generell studiekompetanse. Skolen har cirka 1150 elever.

Skoleåret 2024/2025 fikk 48 elever tilbud om plass på grunnkompetanse. Per februar 2025 har skolen 41 elever som går mot planlagt grunnkompetanse. Av disse er åtte elever i egen gruppe, mens 23 får undervisning i ordinær klasse.

Godalen videregående skole i Stavanger er en sentrumsnær yrkesfagskole. Det er den største yrkesfagskolen i Rogaland. Det er cirka 180 ansatte og 1100 elever på skolen.

Skolen hadde ved oppstart skoleåret 2024/2025 48 grunnkompetanseelever. I januar er antallet redusert til 42, og 19 av disse elevene får undervisning i egne grupper, mens de resterende får undervisning i ordinære klasser. Det er ingen nye elever skoleåret 2024/2025 som fikk tilbud i gruppe.

Åkrehamn videregående skole er en yrkesfagskole lokalisert på Haugalandet. Det er cirka 440 elever på skolen.

Skolen har skoleåret 2024/2025 elever som har søkt, og går på, grunnkompetanse innenfor fire utdanningsprogram. Inneværende skoleår har skolen 35 elever som går mot planlagt grunnkompetanse. 31 av disse elevene er tilknyttet gruppe, mens 4 er tilknyttet ordinær klasse. Utgangspunktet ved innsøkingen var 38 elever.

Nøkkeltall

Tabell 1 under viser at andelen elever som har søkt seg mot grunnkompetanse har ligget stabilt de to siste årene.

Tabell 1: Andel elever som søkte¹¹ grunnkompetanse de siste to skoleårene:

Søkertype	2023/2024	2024/2025
Alle søkere	18 802	19 355
Søkere grunnkompetanse	402	419
Andel Grunnkompetanse	2,14 %	2,16 %

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Tabell 2 viser antallet elever, fra elevtellingen pr. 1. oktober, som går mot planlagt grunnkompetanse de tre siste skoleårene fordelt på skoler. Tabellen viser blant annet at det er færre elever som går mot planlagt grunnkompetanse pr. elevtellingen 1. oktober. Registerdata viser at 29 av elevene inneværende år ble overført til ordinær opplæring og går mot fullt fagbrev, mens det i fjoråret var 9 elever som ble overført til ordinær opplæring.

Tabell 2: Antall elever som går mot planlagt grunnkompetanse de tre siste skoleårene fordelt på skoler:

Skole	2022/2023	2023/2024	2024/2025	Endring siste skoleår i %
Bergeland	9	10	7	-30%
Bryne	30	38	26	-32%
Dalane	14	19	21	11%
Gand	79	81	68	-16 %
Godalen	62	51	46	-10%
Haugaland	24	26	33	27 %
Jåttå	26	20	23	15 %
Karmsund	18	15	9	-40 %
Randaberg	17	24	13	-46 %
Skeisvane	0	1	0	-100 %
Sanda	6	5	3	-40 %
Sola	10	12	8	-33 %
St.Olav	0	0	1	100 %
Strand	16	16	19	19 %
Vågen	5	6	12	100 %
Øksnevad	31	26	21	-19%
Ølen	2	0	1	100 %
Åkrehamn	34	39	36	-7.7 %
Totalt	383	389	347	-11 %

Kilde: Rogaland fylkeskommune

Implementering og operasjonalisering av ny grunnkompetansemodell

Dette kapitlet gir status på følgende problemstillinger:

- Hvordan fungerer den nye inntaksmodellen i praksis?
- Hvordan opplever elever, foresatte, lærere og skoleledere undervisningstilbudet?
 - Hvilke muligheter og utfordringer medfører den nye modellen?

Målet er at den nye modellen for inntak og organisering av opplæring for elever som går mot grunnkompetanse i større grad skal tilpasses den enkelte elevs ønsker og muligheter. Målet er at flere ungdommer skal få formell sluttkompetanse og delta i arbeidslivet. Elevens forutsetninger og behov skal avgjøre om opplæringen skjer i ordinær klasse, mindre gruppe eller en kombinasjon.

Ifølge prosjektbeskrivelsen av følgeevalueringen vurderes følgende evalueringskriterier:

- Administrasjonen har en plan for å sikre implementering og operasjonalisering av den nye grunnkompetansemodellen, inkludert:
 - Administrasjonen har fungert som en støttespiller i implementeringsprosessen.
 - Ansatte på skolene og PPT har vært involvert i forkant og fått tilstrekkelig opplæring og informasjon.
 - Elever og foresatte har fått tilstrekkelig informasjon.
 - Implementeringen støttes av PPT, ledelsen og lærerne på skolene.

Prosjekt inkludering og tilpasset opplæring startet våren 2022 med mål om å finne en bedre organisering av tilpasset opplæring, i tråd med lover og nasjonal politikk. Brukermedvirkning, kommunikasjon og involvering har vært sentralt i arbeidet. Prosjektet har hatt en bredt sammensatt arbeidsgruppe, en referansegruppe og

løpende dialog med tillitsvalgte. Det ble utarbeidet en prosjektplan, samt en kommunikasjonsplan for å sikre at interne og eksterne målgrupper ble informert³.

Fra våren 2023 ble det gjennomført ulike samlinger og webinarer med skolenes ledergrupper, tillitsvalgte, PPT, Fylkeshovedtillitsvalgte og ansatte i sentraladministrasjonen. Samlingene omhandlet temaene inkludering, elevens beste og endringer for grunnkompetanseelever.

Implementeringen av ny grunnkompetansemodell

Skoleledelsen er i hovedsak kjent med den nye inntaksmodellen, men det er delte meninger om fylkesadministrasjonen har vært en støttespiller i implementeringen. Hovedinntrykket fra intervjuene er at skolene og PPT ikke føler seg tilstrekkelig informert og involvert i forkant av prosessen. Informasjonen har tidvis vært vanskelig å forstå, både når det gjelder hvorfor og hvordan endringene skal gjennomføres. Dette har ført til usikkerhet og uklarhet rundt implementeringen. Flere påpeker at det kom brått på og at organiseringen ikke var godt nok forberedt. Det er også bekymring knyttet til mangel på ressurser for å gi elevene et godt opplæringstilbud og manglende forutsigbarhet for skolene sammenlignet med tidligere. Skolene savner kommunikasjon med fylkesadministrasjonen om hvordan det er praktisk mulig å fortsatt tilby opplæring i mindre grupper til elever som går mot grunnkompetanse. Noen mener den nye modellen vil føre til mer ekskludering enn inkludering for de svakeste elevene.

³ [Ny plan for inkludering og tilpasset opplæring – Saksfremlegg RFK 2023/15218-1](#)

Hovedinntrykket fra spørreundersøkelsen er at intensjonen med den nye modellen, altså økt inkludering og gjennomføring, støttes både av skolene og PPT. Men resultatet, som er at skolene ikke har ressurser til å tilby grupper for de som har behov, støttes ikke.

Opplevelse av undervisningstilbudet

Jamfør prosjektbeskrivelsen for følgeevalueringen, er den gjennomført med følgende evalueringskriterier:

- Skolene har nødvendig kompetanse for å ivareta elever med individuelt tilrettelagt opplæring.
- Undervisningstilbudet skal utarbeides i samarbeid med elev og foresatte
- Det skal være samsvar mellom utdanningsprogrammet eleven tilhører, og undervisningstilbudet eleven får
- Undervisningstilbudet skal være tilpasset eleven og inneholde høye forventninger
- PPT skal hjelpe til med kompetanseutvikling slik at opplæringstilbudet blir så inkluderende og godt tilrettelagt som mulig
- Elevene har et skolemiljø som fremmer inkludering. Herunder:
 - o Sosial inkludering
 - o Faglig inkludering
 - o Psykisk (erfart) inkludering

Kompetanse

I spørreundersøkelsen ble det spurt om skolene har nødvendig kompetanse og om de har rigget «laget rundt eleven» for å ivareta grunnkompetanseelevene.

Statusrapporten viser delte meninger om skolene har tilstrekkelig kompetanse, med mangel på ressurser og spesialpedagogisk kompetanse som hovedutfordringer.

Effektiv organisering av ressurser innenfor budsjettet er nødvendig for å tilby opplæring i både klasse og mindre grupper.

Intervjuene viser at skolene har kompetanse til individuelt tilrettelagt opplæring, men organiseringen begrenser bruken av denne kompetansen. Skoleledelsen og lærere opplever at ressursene ikke strekker til, og at kompetansen ikke er godt nok systematisert. Det er også uklarhet om fordeling av ressurser fra tidligere grupper.

Det er store forskjeller mellom skolene når det gjelder PPT sin bistand til kompetanseutvikling, med svar som varierer fra 1,0 til 5,0. Gjennomgangen kan tyde på at PPT i liten grad bidrar med kompetanseutvikling. Noen skoler opplever at sakkyndige vurderinger tar lang tid, og at tiltakene fra PPT ikke alltid passer for videregående opplæring. Flere ønsker mer observasjon og tilstedeværelse fra PPT, kortere behandlingstid for sakkyndige vurderinger, og mindre detaljerte vurderinger.

PPT-rådgiverne på sin side mener at de er tilgjengelige for å hjelpe, men er avhengige av invitasjon fra skolene. De opplever at skolene har stor grad av autonomi, og at noen tar tak i endringene i opplæringsloven bedre enn andre. Enkelte presiserer at skolene ikke alltid ser verdien av PPT sitt objektive perspektiv.

Utdanningstilbudet

For å tilpasse undervisningen til den enkelte elev, er det viktig å ha god kunnskap om elevens styrker og svakheter. I en spørreundersøkelse ble det spurt om kvaliteten på informasjonen skolene får fra ungdomsskolene. Under 40 % av lederne og kontaktlærerne mener informasjonen er tilstrekkelig for å tilby individuelt tilpasset opplæring. Mangelfull informasjon om fravær, rusproblemer og diagnoser gjør det utfordrende å tilpasse undervisningen og skape gode klassemiljøer.

Skolene mener de kan tilpasse undervisningen i ordinære klasser for mange, men ikke alle. De svakeste elevene bør få opplæring i mindre grupper, spesielt i starten. Lærerne trenger nok ressurser, god organisering og spesialpedagogisk bistand for å tilpasse undervisningen. Mange lærere opplever at de ikke har nok ressurser til å gi tilpasset opplæring, noe som påvirker kvaliteten på undervisningen for hele klassen.

Ledelsen og lærerne har delte meninger om opplæringen utarbeides i samarbeid med elevene. Tidsmangel, elevens kompetanse, kommunikasjonsutfordringer og ressursmangel er årsaker til at elevene ikke alltid blir involvert. Elevene selv mener de medvirker i utformingen av undervisningstilbudet.

Det er også delte meninger i om forventningene til elevene er realistiske. Elevene selv opplever at skolene har faglige forventninger til dem, og disse er noe høyere for de som får undervisning i grupper. Skoleledelsen og PPT mener læringstrykket er høyere i ordinære klasser. Elevens faglige utbytte avhenger av individuelle forhold og skolens ressurser.

Spørreundersøkelsen viser at opplæringen er tilpasset utdanningsprogrammet elevene tilhører, med størst samsvar i ordinære klasser. Manglende samsvar skyldes elevens nivå, ressurser og lærernes kompetanse.

PPT-rådgiverne opplever at tilpasningen av opplæringen i ordinære klasser varierer mellom avdelinger og avhenger av kontaktlærernes engasjement. Ofte er det faglige innholdet tilrettelagt, men mangler gjerne den sosialpedagogisk kompetanse.

Skoler som har endret organiseringen rundt elevene, ser det som positivt at flere elever er en del av en klasse med mulighet for karakterer. Enkelte elever "blomstrer" i ordinære klasser, mens opplæring i grupper tidligere kan ha bremset nivået deres. Ressurser til oppfølging i ordinære klasser er avgjørende for suksess.

Kontaktlærerne er generelt skeptiske til å tilpasse undervisningen for grunnkompetanseelever i ordinære klasser. Å finne oppgaver som elevene kan mestre uten å føle seg annerledes er utfordrende. Flere lærere påpeker at kombinasjonen av grunnkompetanseelever og andre elever med store utfordringer påvirker kvaliteten på undervisningen for hele klassen.

Skoleledelsen fremhever interne forskjeller i hvordan lærerne har tatt imot endringene og tilpasset undervisningen. Mange lærere har liten erfaring med individuelle opplæringsplaner, men har høye forventninger til seg selv, noe som kan føre til at de føler at de ikke strekker til.

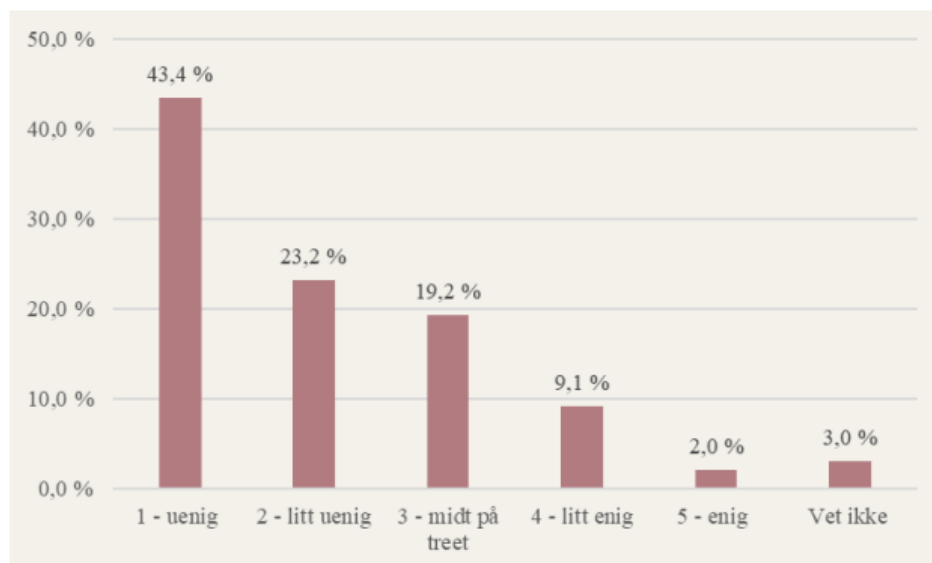
Inkludering

Elevene har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Fylkeskommunen skal tilstrebe at hver enkelt elev tilhører en klasse og har nok opplæringstid der for å utvikle sosial tilhørighet. I deler av opplæringen kan elevene deles i andre grupper.

I spørreundersøkelsen ble skoleledelsen og kontaktlærerne bedt om å svar på en del påstander om inkludering.

Tabellen under viser at over 40 prosent av kontaktlærerne mener at elever som går mot grunnkompetanse ikke blir godt nok inkludert i ordinære klasser. Dette avhenger av elevens behov, lærerens kompetanse og kapasitet, samt klassens evne og vilje til å inkludere.

Figur 28: Jeg synes det er riktig at grunnkompetanseelevne inkluderes i ordinære klasser, oppgitt i andel (N=99)

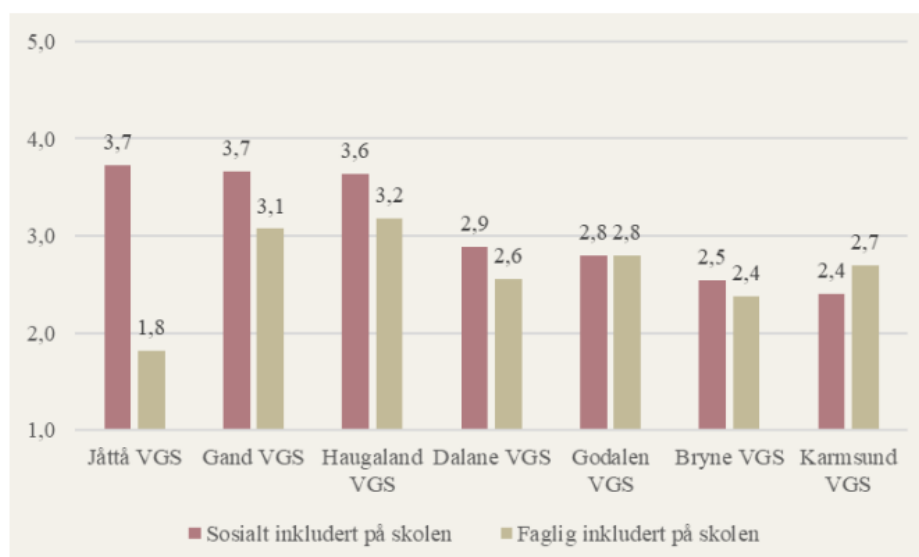
Kilde: Spørreundersøkelse – ledelsen og kontaktlærere

Gjennomgangen tyder på at grunnkompetanselever er mer sosialt inkludert enn faglig. Suksessfaktorer for sosial inkludering blir oppgitt å være et samspill mellom klassemiljø, relasjonsbygging, lærernes rolle, struktur og ressurser samt elevenes perspektiv.

Skoleledelsen og kontaktlærerne er enige om at inkludering i ordinære klasser fungerer for noen elever, men ikke for alle. Kompetanse og kapasitet til å følge opp er avgjørende. Generelt sett opplever skoleledelsen at grunnkompetanseelever er mer sosialt inkludert enn faglig.

Med unntak av Karmsund VGS opplever alle skolene at elevene er mer sosialt inkludert enn faglig.

Figur 32: Ta stilling til følgende påstander om inkludering, oppgitt i gjennomsnitt (N=99):

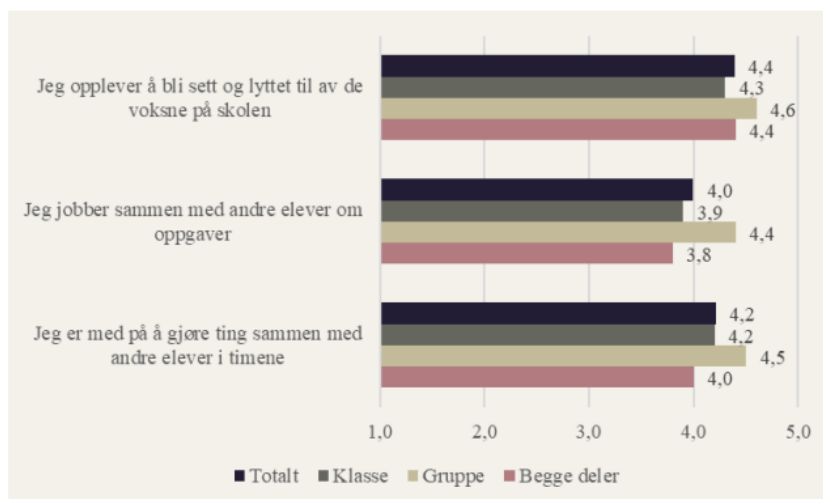

Kilde: Spørreundersøkelse – ledelsen og kontaktlærere

Suksessfaktorer for å klare å inkludere grunnkompetanseelevne sosialt sett blir oppgitt å være et samspill mellom klassemiljø, relasjonsbygging, lærernes rolle, struktur og ressurser samt elevenes perspektiv. Manglende grunnleggende ferdigheter og store faglige utfordringer er hovedårsakene til lav faglig inkludering. Ressursmangel, organisering og holdninger hos både elever og lærere påvirker også mulighetene for et inkluderende læringsmiljø.

Selv om skolene mener at elevundersøkelsen kan være noe misvisende, viser den at elevene selv opplever å være mer inkludert enn hva kontaktlærerne opplever. Elever som får undervisning i grupper føler seg generelt mer inkludert enn de som er i ordinære klasser, både faglig, sosialt og psykisk.

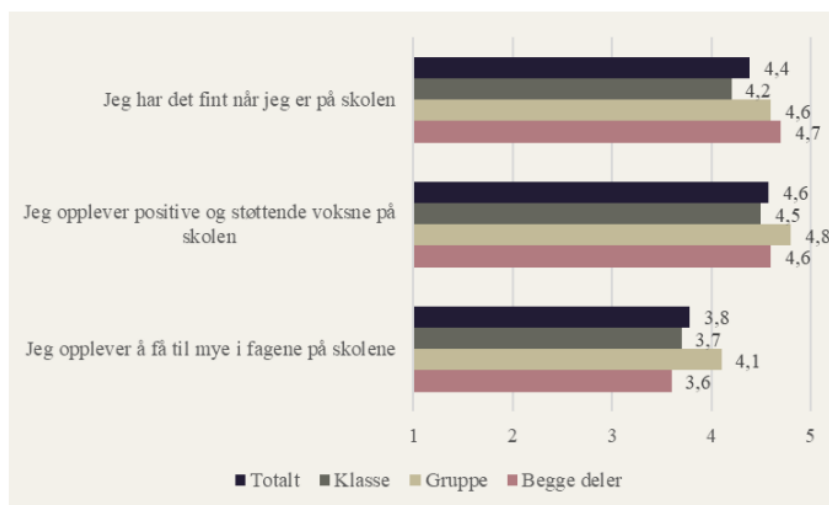
Figur 33: Ta stilling til følgende påstander om å være inkludert i læringsfellesskapet på skolen, oppgitt i gjennomsnitt (N=121)

Kilde: Spørreundersøkelse – elever

En tredje form for inkludering er opplevd inkludering. Dette handler om at eleven selv føler seg som en del av fellesskapet. I elevundersøkelsen har elevene svart på tre påstander om deres opplevelse av å være inkludert på skolen. I tabellen under fremkommer svarene:

Figur 35: Ta stilling til følgende påstander om å føle seg inkludert i skolen, oppgitt i gjennomsnitt (N=121)

Kilde: Spørreundersøkelse – elever

Påstanden «jeg opplever positive og støttende voksne på skolen» får høyest score av elevene. Elevene svarer imidlertid noe svakere på om de opplever å få til mye i fagene. De fleste er enige i at de har det fint når de er på skolen. Elevene som får opplæring i gruppe, er mer enige i påstandene enn elevene som får undervisning i ordinær klasse.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren mener at følgeevalueringen er et godt bidrag for å forstå hvordan elever, foresatte, lærere og skoleledere opplever tilbudet og hvordan den nye modellen fungerer i praksis. Evalueringen gir en forståelse av effekten av den nye inntaksmodellen og gir kunnskapsbasert innsikt for målgruppen. Dette gjør det mulig å justere og forbedre inntaksprosessen underveis, og bidrar til å identifisere og løse problemer tidlig.

Implementeringen av ny modell og det videre arbeidet for å støtte skolene i endring av praksis

Rapporten viser at skoleledelsene er kjent med den nye inntaksmodellen, men det er delte meninger om fylkesadministrasjonen har vært en støttespiller i implementeringen. Hovedinntrykket er at skolene og PPT ikke føler seg tilstrekkelig informert og involvert i forkant av prosessen.

Brukermedvirkning, kommunikasjon og involvering har vært sentralt i inkluderingsprosjektet. Involveringsprosessene og dialogene med rektorer, skolenes

ledergupper, PPT, tillitsvalgte, inkluderingsråd og faglig referansegruppe pågikk i løpet av 2022 og 2023.

Prosessen med å endre grunnkompetansemodellen pågikk i over to år før inntaksmodellen ble endret. Denne modellen har ført til betydelige endringer i praksis for både skolene og PPT, noe som krever bearbeiding og etablering av nye rutiner. Tiden det tar å gjennomføre slike endringer varierer avhengig av faktorer som kompleksiteten av endringen, organisasjonens kultur, tilgjengelige ressurser og hvor godt endringen er planlagt og gjennomført.

Fylkesdirektøren mener at involveringsprosessen og kompetansehevingen har vært omfattende og gitt skolene muligheter til økt kompetanse, utvikling av støttesystemer og endring av rutiner. Rapportene viser at det er variasjon mellom skolene i hvordan de har klart å tilpasse seg den nye modellen og organisere støttesystemene.

Fylkesdirektøren understreker viktigheten av å ha realistiske forventninger og å sette av nok tid og ressurser til opplæring og generell støtte til skolene. Dette er et kontinuerlig arbeid for å stadig forbedre og videreutvikle god praksis. Det er derfor nødvendig at skoleeier øker innsatsen og gir støtte til skoler som strever med å endre praksis. Fylkesdirektøren mener at det fremover blir viktig å ha god dialog med rektorene om hvordan opplæringsavdelingen best kan støtte og bidra til utviklingen av skolenes praksis.

Opplevelse av undervisningstilbudet

Flere av våre skoler har gode systemer for elevoppfølging og bred erfaring med tilrettelagt opplæring, mens andre skoler har mindre erfaring på grunn av få elever med behov for slik opplæring. Det er også store forskjeller i skolenes tilgang til spesialpedagogisk kompetanse.

Økt fokus på inkludering av grunnkompetanseelever medførte betydelige endringer i skolenes organisering av støttesystemer, samtidig som det var behov for kompetanseheving innen temaene inkludering og tilpasset opplæring. Derfor ble det igangsatt opplæring for ledere, PPT, lærere og miljøpersonale som pågikk fra 2022 til og med 2024 (se vedlegg 2 Prosjektplan SePU). Målet med kompetanseløpet var å involvere alle skolene og utvikle metoder og kompetanse i tilpasset opplæring. Selv om skolene har ansvar for direkte og umiddelbar støtte til elevenes læring, er det

skoleeierens ansvar å sørge for at støttesystemet etableres og fungerer på alle skoler.

Kompetanse – veien videre

Statusrapporten viser delte meninger om skolene har nødvendig kompetanse til å ivareta elever som går mot grunnkompetanse. Det er særlig mangel på ressurser og spesialpedagogisk kompetanse som fremheves. Hovedutfordringen er å organisere ressursene effektivt innenfor budsjettet, samtidig som modellens intensjon ivaretas. Noen skoler er usikre på hvordan de kan organisere ressursene for å tilby og følge opp opplæring i både klasse og mindre grupper.

Ressursene som tidligere ble brukt til grunnkompetanse i egne grupper, er nå samlet i en ressurspott fordelt til skolene basert på antall elever som tas inn til grunnkompetanse.

Fylkesdirektøren er klar over mangelen på spesialpedagogisk kompetanse i skolene. De siste årene har søkere til spesialpedagogikk blitt prioritert gjennom ordningen “Kompetanse for kvalitet”. Det er imidlertid stor konkurranse om studieplassene, og ikke alle søkere får innvilget plass. Fylkesdirektøren vil fortsette å prioritere søkere til spesialpedagogikk.

Rapporten indikerer at PPT i liten grad bidrar til kompetanseutvikling, men det er variasjoner mellom skolene. PPT mener de er tilgjengelige for å hjelpe, men er avhengige av invitasjon fra skolene. PPT har i samarbeid med opplæringsavdelingen utviklet pedagogiske ressurser som skolene kan bruke til kompetanseheving. Disse er relativt nye, og det er variasjon i hvor stor grad skolene hittil har hatt mulighet til å benytte kompetansepakkene. PPTs forebyggende arbeid handler om å støtte skolene i å vurdere elevers behov for tilrettelegging og sette inn tiltak tidlig.

Fylkesdirektøren understreker viktigheten av å avklare forventninger og skape et godt samarbeid mellom skolene og PPT for å oppnå et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud for alle elever. Fylkesdirektøren vil derfor iverksette tiltak for å styrke samarbeidet mellom skolene og PPT.

Utdanningstilbudet – veien videre

Rapporten viser at informasjonen skolene mottar fra grunnskolene varierer, og at videreformidlingen til kontaktlærerne er ujevn. Dette skaper utfordringer for skolene i å tilby tilpasset undervisning til alle elever. Selv om mange skoler klarer å gi et

tilpasset undervisningstilbud i ordinære klasser, er det ikke tilstrekkelig for alle elever. Det blir pekt på at hovedårsaken til dette er manglende ressurser. Videre blir elevene ikke alltid involvert i utformingen av opplæringen, noe som er en viktig faktor for deres læringsutbytte.

Både skolene og PPT påpeker at læringstrykket generelt er høyere i ordinære klasser enn i grupper, og at det er best samsvar i opplæringen når elevene undervises i ordinære klasser. Manglende samsvar skyldes elevenes nivå, ressursmangel, og lærernes kompetanse og kapasitet til å tilpasse undervisningen.

Det er positivt at elevundersøkelsen viser at elevene opplever bedre oppfølging enn hva lærerne selv rapporterer. Elevene mener at lærerne har høye forventninger til dem og føler seg involvert i utformingen av opplæringen. Elever i grupper opplever at faglige forventninger til dem er litt høyere enn for de i ordinære klasser. Resultatene av elevundersøkelsen i statusrapporten er gode, og sammenlignet med den nasjonale elevundersøkelsen er nivået betydelig høyere. Dette kan tyde på at elevene får bedre oppfølging enn hva lærerne selv mener de får til.

Statusrapporten viser interne forskjeller i hvordan lærerne har tatt imot endringene og tilpasset undervisningen. Lærerne har generelt høye forventninger til seg selv, men mange føler at de ikke strekker til. PPT-rådgiverne mener at opplæringstilbudet varierer mellom avdelinger og avhenger av kontaktlærerens engasjement. Det faglige innholdet prioriteres, men det mangler sosialpedagogisk kompetanse.

Skoler som har gjort store endringer i organiseringen rundt elevene, opplever det som positivt at flere elever tilknyttes klasser. Enkelte elever "blomstrer" i ordinære klasser, mens opplæring i grupper tidligere kan ha bremset nivået til noen elever. Tabellen på side 10 viser at andelen grunnkompetanseelever pr. 1. oktober er lavere enn året før. En analyse av registerdata viser at 29 elever ble overført til ordinær opplæring i år, mot kun 9 i fjor. Dette er positivt og kan samsvare med at flere elever "blomstrer" i ordinære klasser.

Fylkesdirektøren registrerer at det er forskjeller i hvordan skolene har klart å rigge støttesystemene for å gi lærerne nødvendig støtte til å tilpasse opplæringen. Skoler som har gjort nødvendige endringer opplever større suksess. Noen skoler har kun tilbudt grunnkompetanseelever tilknytning til klasser, noe som strider mot intensjonene. En slik tilnærming kan føre til at elevene ikke får tilpasset opplæringen

de har krav på, noe som ikke er akseptabelt. Målet er å legge til rette for en opplæring som ivaretar både fellesskapet og den enkelte elev, med vekt på medvirkning og elevenes beste, jf. Forskrift til Opplæringslova §§ 10-1 og 10-2. Elevene skal oppleve et helhetlig tilbud der spesialpedagogiske tiltak er godt integrert med det ordinære tilbudet. Derfor må skolenes opplæringstilbud organiseres i tråd med disse prinsippene.

Fylkesdirektøren mener derfor at det må iverksettes tiltak for å støtte skolene i å finne en tilnærming og organiseringsform som ivaretar elevenes rett til medvirkning og tilpasset opplæring, samt legger til rette for å støtte lærerne. Selv om organiseringen av elevenes opplæring er skolens ansvar, er det skoleeierens ansvar å sørge for at skolenes støttesystem er etablert og at lovverkets intensjoner etterleves.

Inkludering – veien videre

I statusrapporten kommer det frem at vel 40 % av kontaktlærerne mener at det ikke er riktig å inkludere grunnkompetanselevne i ordinære klasser. Lærerens kompetanse til å tilpasse opplæringen og vektlegge inkluderende klassemiljø er en viktig forutsetning for å lykkes med inkludering. Da behøver lærerne et godt fungerende støttesystem. Ressursmangel, organisering og holdninger hos både elever og lærere påvirker også mulighetene for et inkluderende læringsmiljø.

Generelt viser statusrapporten at skoleledelsen opplever at grunnkompetanseelever er mer sosialt inkludert enn faglig. Elevundersøkelsen viser at elevene opplever å være mer inkludert enn hva kontaktlærerne opplever.

Det fremkom i rapporten at skolene mente at det i inneværende år har sluttet flere grunnkompetanseelever enn tidligere år på grunn av endringene i inntaksmodellen. En analyse av antall sluttet viser at det ikke er tilfelle. Antallet sluttet i år pr. 1. termin var 26 (7,5%) og i fjor var det 29 (7,5%).

Fylkesdirektøren mener at inkludering i skolen handler om at alle elever skal oppleve å ha en naturlig plass i fellesskapet. Elevene skal føle seg trygge, erfare at de er betydningsfulle, og få medvirke i utformingen av sitt eget tilbud, jf. Forskrift til Opplæringslova § 10-2. Denne elevgruppen er særlig utsatt for fremtidig utenforskap, og det er derfor viktig å sikre at de opplever seg inkludert og får et trygt og godt tilpasset opplæringstilbud av høy kvalitet, som fører til sluttkompetanse enten som

lærekandidat eller med fagbrev. Det kreves fleksible løsninger for å oppnå inkludering.

Konklusjon

Fylkesdirektøren mener at funnene i statusrapporten gir verdifull innsikt i områder som krever justering og forbedring. Dette inkluderer skoleeiers støtte til skolene i å etablere gode støttesystemene rundt lærer og elev. I det videre arbeide blir det viktig for fylkesdirektøren å legge til rette for god erfaringsoverføring mellom skoler, bidra til kompetanseheving samt å jobbe for at skolene får tilstrekkelige ressurser slik at både elever og lærere opplever nødvendig trygghet i opplæringen. Videre må fylkesdirektøren vurdere tilgjengeligheten av spesialpedagogiske ressurser samt sikre at det finnes klare rutiner for oppfølging av elever med spesielle behov.

Samarbeidet mellom skolene og PPT må også styrkes.

Fylkesdirektøren understreker at endringer i praksis tar tid, og at det derfor er viktig med realistiske forventninger, tilstrekkelig tid og ressurser til opplæring og støtte.

Fylkesdirektøren vil øke innsatsen og gi ekstra støtte til skolene slik at opplæringstilbudet organiseres i tråd med Opplæringslova.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/104980-2

Saksbehandler: Magne Bartlett

Avdeling: Transport og utvikling

Høring om endringer i forskrift om bruk av kjøretøy om adgangen til å benytte ståplasser og sidevendte seter under kjøring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
4/2025	13.02.2025	Fylkestrafikksikkerhetsutvalget
23/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
17/2025	26.03.2025	Samferdselsutvalget
12/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
58/2025	08.04.2025	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Informasjon om høring - gjelder endringer i forskrift om bruk av kjøretøy om adgangen til å benytte ståplasser og sidevendte seter under kjøring.PDF
- 2 Forslag til forskriftsendring.PDF
- 3 Høringsnotat.PDF

Sammendrag

Statens Vegvesen har på oppdrag fra samferdselsdepartementet sendt forslag om endringer i Forskrift om bruk av kjøretøy § 3-1 på høring. Høringen legger fram forslag til en innstramming av bruken av ståplasser og sidevendte seter i en viss type buss under kjøring. Høringen er et ledd arbeidet med innføringen av ny avgangsmarkering fra videregående skole som starter fra og med 2026.

Fylkesdirektørens innstilling

Rogaland fylkeskommune støtter de forslåtte endringene i Forskrift om bruk av kjøretøy § 3-1.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Stine Haave Åsland

samferdselsdirektør

Bakgrunn for saken

Statens Vegvesen har på oppdrag fra samferdselsdepartementet sendt forslag om endringer i Forskrift om bruk av kjøretøy § 3-1 på høring. Høringen legger fram forslag til en innstramming av bruken av ståplasser og sidevendte seter i en viss type buss under kjøring.

Problemstilling

Fylkesutvalget bes ta stilling de foreslåtte forskriftsendringene fra Statens Vegvesen.

Saksopplysninger

Trafikksikkerhetsarbeidet i Norge er tuftet på Nullvisjonen om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i veitrafikken.

De foreslåtte forskriftsendringene vil omfatte party- og russebusser og må sees i sammenheng med *Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på vei 2022-2025* og *Russestrategien – Statens vegvesens strategi for trafikksikkerhetsarbeidet rettet mot russeren*. Strategien bygger på hovedmålet om at "Ingen skal bli skadet i forbindelse med bruk av russekjøretøy".

Regelendringene både når det gjelder bruk av sidevendte seter og ståplasser, vil dermed ikke påvirke rutegående busser, som kjører på oppdrag for Kolumbus. Det samme gjelder annen løyvepliktig transport hvor det er hensiktsmessig å bruke busser i klasse I eller II (med ståplasser), som for eksempel persontransport i forbindelse med shuttlekjøring til festivaler og idrettsarrangementer, transport av fotballsupportere og transport av skoleklasse til svømming.

Den foreslåtte forskriftsendringen vil gi økonomiske konsekvenser. Helt konkret vil det innebære at de som er berørt, ikke lenger kan benytte sidevendte seter og ståplasser under kjøring på vei åpen for alminnelig ferdsel. Det betyr at en innskrenkning i lovlig bruk av ståplasser og sidevendte seter vil ha økonomiske konsekvenser for de som eier, eller har inngått leieavtale for, buss der bruk av sidevendte seter og ståplasser er formålet med bruken. I praksis vil dette bety at bussen enten må bygges om, eller at den får lavere salgs- eller utleieverdi.

Forslaget vil også gi økonomiske konsekvenser for de profesjonelle aktørene som i dag driver med utleie av denne typen busser, blant annet i forbindelse med russefeiring, utdrikningslag og lignende. En innføring av den foreslåtte regelendringen vil medføre begrensinger i bruken av slike busser. Konsekvensen antas dermed å bli at også markedet for salg og utleie av aktuelle busser begrenses. Samtidig er det rimelig å forvente at de profesjonelle aktørene i noen grad vil tilpasse seg endringene, dette er det også tilrettelagt for gjennom overgangsperioden.

En annen mulig økonomisk konsekvens vil være at de som har inngått kontrakt om leie av slik buss, som for eksempel russegrupper, kan stå i fare for å måtte betale for en tjeneste som innen de skal gjennomføre sin russefeiring ikke lenger er lovlig.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren ønsker å poengtere at for Rogaland fylkeskommune har denne høringen to likestilte aspekter, det ene er trafikksikkerhet, og det andre er en trygg og inkluderende russefeiring for avgangselevne ved de videregående skolene.

Rogaland Fylkeskommune har vært initiativtaker til et nasjonalt prosjekt for en trygg og inkluderende russefeiring. Dette prosjektet har vært organisert med en arbeidsgruppe bestående av rådgivere/ombud fra alle fylkene, ledet av Rogaland fylkeskommune. Arbeidsgruppen har basert på innspill fra en nasjonal samarbeidsgruppe bestående av ungdomsrepresentanter, departementer, direktorater andre statlige etater og representanter fra organisasjonslivet utarbeidet en strategi for ny russefeiring fra 2026, og med en tilhørende handlingsplan. Denne høringen, som retter seg mot den type busser som vanligvis brukes som russebusser er ett viktig ledd i dette arbeidet.

Fylkesdirektøren mener at de foreslåtte endringene er nødvendige for å styrke trafikksikkerheten og redusere risikoen ved bruk av russebusser. Bruken av disse bussene kjennetegnes som oftest av at bussen benyttes til å feste og danse under kjøring, som regel i kombinasjon med høyt inntak av alkohol og spilling av høy musikk. Dette viser at passasjerenes bruk av slike busser avviker vesentlig fra ordinær persontransport med buss og utgjør en særlig trafikksikkerhetsrisiko.

Fylkesdirektøren mener at gjeldende forskrift ikke er godt nok tilpasset for alle type busser med ståplasser og sidevendte sitteplasser, basert på utviklingen med bruk av busser som rullende festlokaler. Fylkesdirektøren støtter derfor en innstramming som begrenser bruken av slike busser med de unntakene som framgår av forskriftsforslaget.

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler fylkesutvalget å støtte Statens vegvesen sine forslag til endringer i Forskrift om bruk av kjøretøy § 3-1.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/18110-1

Saksbehandler: Signe Opsahl

Avdeling: Kultur og inkludering

Regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn – Oppstart av planarbeidet

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
24/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
24/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
17/2025	25.03.2025	Eldrerådet
13/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
11/2025	26.03.2025	Samferdselsutvalget
24/2025	27.03.2025	Regional-, kultur- og næringsutvalget
46/2025	08.04.2025	Fylkesutvalget Fylkestinget

Sammendrag

Fylkesdirektøren starter arbeidet med en regionalplan for et helsefremmende og inkluderende samfunn (HIS-planen), i samsvar med Utviklingsplan for Rogaland, 2025-2028. Planen skal være uten arealføringer.

Utviklingsplanens fire langsiktige utviklingsmål, er gjensidig avhengig av hverandre:

- Attraktive lokalsamfunn, tettsteder og byer
- Konkurransedyktig region
- Helsefremmende og inkluderende samfunn
- Klimaomstilling og livskraftige naturmiljø

Hovedinnholdet i HIS-planen blir knyttet til utviklingsmålet «Helsefremmende og inkluderende samfunn», men også de andre målene blir berørt, der det er relevant. Planen skal bidra til mindre sektorisering og en mer helhetlig tilnærming til samfunnsutfordringene og løsningene. HIS-planen skal avklare fylkeskommunens

rolle og bidrag til å oppfylle ambisjonene i utviklingsplanen, samt følge opp andre regionale og statlige føringer.

Innsatsområdene er ifølge utviklingsplanen:

- Å bidra til økt livskvalitet og redusere sosiale ulikheter
- Sikre likeverdige muligheter til utdanning og kompetanse
- Øke inkludering og samfunnsdeltakelse

Utviklingsplanen legger vekt på et tett samarbeid med kommunene, regionale statlige aktører, Statsforvalter, frivillighet, næringsliv og andre. Det planlegges derfor en omfattende medvirkningsprosess for å finne gode løsninger. Medvirkning skal organiseres med møter lokalt og regionalt, og så langt det er mulig legges til eksisterende nettverk, for å spare tid og ressurser.

Fylkesdirektøren foreslår å opprette et råd for regionalplan helsefremmende og inkluderende samfunn med åtte medlemmer, sju oppnevnes av fylkestinget, en av Statsforvalteren.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Arbeidet med regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn startes i samsvar med Utviklingsplan for Rogaland, 2025-2028, og med foreliggende saksframlegg.
2. Som medlemmer av Rådet for helsefremmende og inkluderende samfunn oppnevnes:
 - fire representanter fra fylkestinget, inklusive leder og nestleder ...
 - én representant fra Ungdommens fylkesråd ...
 - én representant fra Eldrerådet ...
 - én representant fra Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse ...
3. Som varamedlemmer av Rådet for helsefremmende og inkluderende samfunn oppnevnes:

- fire representanter fra fylkestinget, inklusive leder og nestleder ...
- én representant fra Ungdommens fylkesråd ...
- én representant fra Eldrerådet ...
- én representant fra Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse ...

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Det er mer enn 15 år siden den første fylkesdelplanen om universell utforming i Rogaland, ble vedtatt. Siden har flere regionale planer om folkehelse, forebygging av psykisk uhelse, inkludering, integrering, friluftsliv, kompetanse, kultur, idrett mv. blitt vedtatt. Alle disse planene er knyttet til livskvalitet, levekår, sosiale ulikheter, likeverdige muligheter og deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, altså de samme tema som HIS-planen har som innsatsområder.

Felles for de tidligere planene i Rogaland, er at de i hovedsak beskriver samfunnsutfordringer og mulige løsninger, med utgangspunkt i ett fagområde, og/eller ei bestemt gruppe i befolkningen. HIS-planen skal ha en annen tilnærming, ved å sette samfunnsutfordringene i sentrum, og benytte kunnskap og erfaringer fra alle fagområder, for å finne de beste løsninger.

Flere andre fylker har, eller er i ferd med, å utarbeide brede tverrfaglige regionale planer. Her er noen eksempler;

- Innlandet fylkeskommune [Regional plan for det inkluderende Innlandet - Innlandet fylkeskommune](#), vedtatt 2023.
- Akershus fylkeskommune [Høring: Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse i Akershus 2024-2036 – Akershus fylkeskommune](#), planen skal vedtas våren 2025.
- Østfold fylkeskommunes regionalplan om økt livskvalitet, deltakelse og likeverd er nettopp lagt ut på høring: [elnnsyn - Tre nye regionale planer for Østfold - Høringsutkast - Høring og offentlig ettersyn – Møte i Ungdommens fylkesråd 01/28/2025 – Politisk sak](#)
- Agder fylkeskommune har vedtatt å revidere sin gjeldende plan for Likestilling, inkludering og mangfold, [Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027 \(LIM-planen\) - Agder fylkeskommune](#)

Problemstilling

Hensikten med saken er å orientere om og formalisere oppstart av prosessen for regionalplan helsefremmende og inkluderende samfunn, og be om at det blir oppnevnt medlemmer til et råd for planen. Rådet for helsefremmende og

inkluderende samfunn blir en viktig del av den organisatoriske rammen for planarbeidet.

Saksopplysninger

I utviklingsplanen er det fastsatt at HIS-planen skal utarbeides som en regional plan, og arbeidet følger derfor kravene i plan- og bygningsloven (pbl). Rogaland fylkeskommune skal som offentlig myndighet utforme regionale planer som skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen (pbl §8-2).

Forventninger

FNs bærekraftsmål, internasjonale konvensjoner og menneskerettigheter ligger til grunn for planarbeidet. Rogaland skal være et bærekraftfylke, og det er igangsatt et arbeid for å få oversikt over status, øke kunnskap og sikre samarbeid. Dette arbeidet vil gi innspill til innhold og oppfølging av HIS-planen.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging (2023-2027) gir en oversikt over prioriteringer og utfordringer i denne perioden, disse legges også til grunn for planarbeidet.

Visjonen, **Sammen for et grønt og attraktivt Rogaland**, oppfordrer til samarbeid, felles utviklingsretning og handlekraft. Rogaland skal være et attraktivt fylke å bo og leve i, med tilgang til natur, utdanning og arbeid. Og med god infrastruktur og attraktive kultur- og fritidstilbud.

Andre regionale planer, handlingsplaner, strategier og politiske vedtak er også med på å gi innspill og legge føringer for utvikling av regionalplan helsefremmende og inkluderende samfunn.

Innbyggermedvirkning

I saken om «Innbyggermedvirkning for personer med innvandrerbakgrunn», gjorde FT følgende vedtak i sak 5/2025: *«Fylkestinget ber om at det i arbeidet med den varslede planen for Helsefremmende og inkluderende samfunn drøftes og forankres hvordan en kan etablere en mulig permanent innbyggerinvolvering for å bedre sikre mangfolds perspektivet i Rogaland Fylkeskommune»*. Dette vedtaket følges opp i tilknytning til arbeidet med HIS-planen.

Utviklingsplanen legger opp til at disse gjeldende planene og strategier utgår som egne plandokumenter:

- Regionalplan for folkehelse (2013)
- Fylkesdelplan for universell utforming 2014-2017 (2014)
- Regionalplan for et inkluderende samfunn 2010-2014 (2010)
- Tema friluftsliv fra regionalplan for friluftsliv og naturforvaltning (2017)
- Handlingsplan - fremme psykisk helse og forebygge selvmord (2021) Våg å bry deg!
- Integreringsstrategi for Rogaland skal innarbeides i den nye planen. Dette vedtok fylkestinget 28.10.24, i samme møte som utviklingsplanen ble vedtatt.

Kunnskapsgrunnlag – om tilstanden i befolkningen

Fylkeskommunen har data- og kunnskapskilder som gir god oversikt over den faktiske situasjonen for befolkningen i Rogaland, knyttet til levekår, helse, økonomi, utdanning, arbeid, samfunnsdeltakelse, sosial tilhørighet, mv.

Sentrale kunnskapskilder er:

- Folkehelseundersøkelsen for Rogaland
- Den nasjonale folkehelseundersøkelsen
- Ungdataundersøkelsen, Ungdata
- Statistisk Sentralbyrå, SSB
- Integrerings- og mangfoldsdirektorat, IMDi
- Norgeshelse og KommuneHelse statistikkbank, FHI
- NAV

I tillegg er disse kunnskapsgrunnlagene allerede utarbeidet:

- Kunnskapsgrunnlag for Utviklingsplan for Rogaland (2025-2028) gir oversikt over noen av de viktigste utviklingstrekkene og trendene i Rogaland, med spesielt søkelys på stedsutvikling, klimaomstilling, utdanning, levekår og næringsutvikling.
- Folkehelseoversikten i tråd med folkehelseloven gir oversikt over befolkningssammensetning, oppvekst og levekårsforhold, skader og ulykker, helserelatert adferd og helsetilstand, samt fysisk, kjemisk, biologisk og sosialt miljø.

- Kunnskapsgrunnlag for Regionalplan for kompetanse gir oversikt over næringsstruktur, befolkningsutvikling, innvandring og arbeidsmarkedet.
- Rapport fra Østlandsforskning (ved Universitetet i Innlandet), mars 2025, der de har systematisert og analysert erfaringene fra arbeidet med planene for folkehelse og universell utforming.
- Innspill til HIS-planen, fra Østlandsforskning, om gode strategiske grep, organisering av arbeidet og anbefalinger til løsninger på felles samfunnsutfordringer, mars 2025.

I tillegg finnes forskningsrapporter, fagartikler, stortingsmeldinger, mv. som er nyttige kunnskapskilder. Gjennom medvirkningsprosessen samles også viktig og nyttig kunnskap. Det er nødvendig å sette av ressurser til å bringe fram kunnskap underveis i planprosessen, på områder det viser seg å være behov for det.

Medvirkning

For å finne fram til hvem som bør inviteres aktivt inn i medvirkningsfasen, skal det gjennomføres en kartlegging av bestående nettverk, og en interessentanalyse. For at flest mulig kan delta i medvirkningsprosessen, planlegges lokale og regionale møter. Informasjon og medvirkning vil så langt som mulig, foregå på bestående arenaer for at deltakerne kan spare tid og ressurser.

Administrativ organisering

Regionalplan arbeidet er organisert som et prosjekt. Samfunnsdirektøren eier prosjektet og samfunnsdirektørens ledergruppe er styringsgruppe. Seksjonssjef er prosjektansvarlig og har ansvar for framdrift, leveranse og daglig drift. Det er satt sammen et sekretariat, som ledes av en prosjektleder. Det er i tillegg ei intern plangruppe som møtes hver måned, og ei bred sammensatt prosjektgruppe som møtes 2-3 ganger i året.

Behandling i politiske utvalg og de lovpålagte råd

Oppstartsak, planprogram og regionalplan med handlingsprogram drøftes i; OU, RKNU og SU, før behandling i fylkesutvalg og fylkesting. I tillegg skal de behandles i Ungdomsrådet, Eldrerådet og Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse. De blir også drøftet med representanter for innvandrere/flykninger. Fylkesutvalget er delegert myndighet til å sende forslag til planprogram og forslag til regionalplan med handlingsprogram ut på høring.

Fylkesdirektørens vurderinger

HIS-planen skal bidra til mindre sektorisering og en mer helhetlig tilnærming til utfordringene. Tverrfaglig og sektorovergripende prosesser vil styrke kunnskapsutviklingen og gjennomføringskraften, både på de enkelte fagområder, og i rollen fylkeskommunen har som regional samfunnsutvikler, tjenesteyter, demokratisk arena og myndighetsutøver.

Regionalplan helsefremmende og inkluderende samfunn er tett forankret i Utviklingsplan for Rogaland, 2025-2028. Ramme, innsatsområder og samfunnsutfordringer er beskrevet på et overordnet nivå i utviklingsplanen. Fylkesdirektøren mener at de føringer som utviklingsplanen gir, er tilstrekkelig til å starte arbeidet med regionalplanen. Ytterligere avklaringer om utfordringer, mål og operasjonalisering, er tema i det videre arbeidet med planprogrammet, medvirkningsprosessen og den endelige regionalplan.

Fylkesdirektøren foreslår at det oppnevnes et råd for regionalplan helsefremmende og inkluderende samfunn. Fylkestinget oppnevner fire medlemmer, inkludert leder og nestleder, med vara, fra fylkestinget. For å sikre forankring og tverrgående innsikt i regionalplanens område, foreslås det at det oppnevnes et medlem, med vara, fra hhv. Ungdommens fylkesråd, Eldrerådet og Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse. I tillegg inviteres Statsforvalteren til å oppnevne et medlem, med vara, til rådet.

Tidsperspektiv for planen bør være langsiktig (2028 til 2040), men det medfølgende handlingsprogrammet skal rulleres hvert år, parallelt med den årlige budsjettbehandlingen i fylkeskommunen.

Framdrift, milepæler og leveranser

Framdriftsplan	2025				2026				2027			
Kvartal	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4
Møter i Rådet for helsefremmende og inkluderende samfunn		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Oppstartsak i utvalg og råd, og med innv./flyktninger	20.-27. mars											
Oppstartsak i FU		08.apr										
Oppstartsak i FT		29.apr										
Utarbeide planprogrammet												
Planprogrammet i utvalg og råd			x									
Planprogrammet - som skal på høring - i FU			x									
Planprogrammet på høring			min. 6 uker									
Innspillsmøter/medvirkning												
Planprogrammet i utvalg og råd					x							
Planprogrammet i FU					x							
Planprogrammet i FT					x							
Utarbeide regionalplan med handlingsprogram												
Innspillsmøter/medvirkning												
RP med handlingsprogram i utvalg og råd									x			
RP med handlingsprogram - som skal på høring - i FU									x			
Høring av RP med handlingsprogram									min. 6 uker			
RP med handlingsprogram i utvalg og råd												x
RP med handlingsprogram i FU												x
RP med handlingsprogram i FT												x

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler at arbeidet med regionalplan for helsefremmende og inkluderende samfunn starter opp i samsvar med Utviklingsplan for Rogaland og med foreliggende saksframlegg.

Fylkesdirektøren anbefaler at det oppnevnes fire medlemmer, inkludert leder og nestleder, med vara, fra fylkestinget. Og et medlem med vara fra hhv. Ungdommens fylkesråd, Eldrerådet og Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse. Videre inviteres Statsforvalteren til å oppnevne et medlem, med vara til rådet.

Det tas sikte på å fullføre arbeidet høsten 2027.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/19446-1

Saksbehandler: Jone Kristian Sunde

Avdeling: Regional kompetanse og analyse

Handlingsprogram Regionalplan kompetanse

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
28/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
7/2025	21.03.2025	Yrkesopplæringsnemnda
29/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
14/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
39/2025	27.03.2025	Regional-, kultur- og næringsutvalget
52/2025	08.04.2025	Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Handlingsprogram Regionalplan kompetanse

Sammendrag

Regionalplan kompetanse Rogaland ble behandlet av fylkestinget i FT-sak 62/2024. Handlingsprogrammet for planen ble vedtatt sendt til Kompetanseforum Rogaland for å tydeliggjøre innsatser og mål, samt adressere ansvar for gjennomføring.

Fylkesdirektøren presenterer i denne saken nytt forslag til handlingsprogram for Regionalplan kompetanse, som både i form og innhold tydeliggjør mål, ansvar og oppgaver som skal gjennomføres. Handlingsprogrammet er utarbeidet i dialog med medlemmene i Kompetanseforum Rogaland, og har vært et hovedtema på forumets tre siste møter. Handlingsprogrammet forplikter medlemmene i kompetanseforum til å følge opp innsatsene.

Fylkesdirektørens innstilling

Fylkestinget vedtar handlingsprogram for Regionalplan kompetanse Rogaland.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

I Utviklingsplan for Rogaland – regional planstrategi 2021-2024, ble fylkeskommunens økte ansvar for regional kompetansepolitikk fulgt opp ved å peke på behovet for en regionalplan for kompetanse i Rogaland. En regionalplan for kompetanse bidrar til å styrke Rogaland som en konkurransedyktig region. Rogaland har en dyktig arbeidsstyrke med høy teknisk kompetanse. Kompetansen må utvikles videre, samtidig som det legges til rette for etablering av nye næringer basert på regionens fortrinn. Dette krever god samordning mellom næringsliv og opplæringsaktørene på alle utdanningsnivå. Omstilling til nye næringer krever et konkurransedyktig næringsliv som produserer både for et nasjonalt og internasjonalt marked. Det må være attraktivt for virksomheter å etablere seg i Rogaland.

Mange kommuner i Rogaland sliter allerede med for få innbyggere til å dekke kompetansen som trengs, denne utfordringen vil etter demografiske prognoser fortsette å være en sentral utfordring i årene som kommer. Fylkeskommunen har et potensial til å forsterke sin rolle som pådriver og veileder for kommunene – blant annet i form av fagkompetanse og som deltaker i kommunenes utviklings- og planarbeid.

Konkurrensekraft er avhengig av at arbeidsstyrken har den kompetansen som samfunnet trenger for å møte oppgavene som venter. Det er viktig at så mange som mulig fullfører videregående opplæring. Universitet, høyskoler og fagskoler har en viktig rolle i kompetansepolitikken, og bør ta utgangspunkt i samfunnets behov for arbeidskraft ved utforming av studietilbud.

Økt digitalisering og raskere teknologiutvikling skaper nye kompetansebehov, og krever at alle sysselsatte oppdaterer kompetansen underveis i karrieren. Læring hele livet er avhengig av godt samarbeid mellom offentlig sektor, næringslivsaktører og opplæringsaktører.

Regionalplan kompetanse er et verktøy for å planlegge kompetanseutvikling i fylket for å møte disse utfordringene. Det er nødvendig å iverksette konkrete innsatser og tiltak som kan bidra til å tette et økende kompetansegap. Handlingsprogrammet for regionalplanen peker på 11 innsatser formulert som delmål som skal gjennomføres i perioden april 2025 til juni 2026. Regionalplan kompetanse og handlingsprogrammet er utarbeidet i samarbeid mellom kompetanseaktørene i fylket, gjennom

Kompetanseforum Rogaland. Kompetanseforum har, med fylkeskommunen som en pådriver, et ansvar for at innsatsene blir gjennomført og evaluert.

Problemstilling

Fylkestinget bes om å ta stilling til utarbeidet handlingsprogram for Regionalplan kompetanse.

Saksopplysninger

Regionalplanens formål er å sikre samsvar mellom arbeidslivets kompetansebehov og arbeidsstyrkens kompetanse. Handlingsprogrammet konkretiserer og følger opp de strategiske målene i planen, og skal rulleres årlig i henhold til plan- og bygningslovens § 8-1, fjerde ledd. Regionalplanen ble vedtatt av fylkestinget 11. juni 2024, mens handlingsprogrammet ble vedtatt sendt tilbake til Kompetanseforum Rogaland for konkretisering og deretter ny politisk behandling.

Kompetanseforum Rogaland har, med fylkeskommunen som koordinator og pådriver, arbeidet aktivt med handlingsprogrammet gjennom dialogmøter og ved at handlingsprogrammet har vært et hovedtema på tre møter i kompetanseforum høsten 2024 og vinteren 2025. Det foreligger nå et forslag til handlingsprogram som i form og innhold tydeliggjør mål, ansvar og oppgaver som skal gjennomføres. Handlingsprogrammet har tilslutning fra medlemmene i kompetanseforum.

Handlingsprogrammets innsatser er formulert som 11 delmål som bygger på regionalplanens tre hovedtema: kompetansegap, omstilling og rekvalifisering, og mobilisering av arbeidskraftressursen. For hvert delmål er det formulert resultatmål for 2025-2026, som skal følges opp og evalueres før rulling av handlingsprogrammet.

Det er satt av kr. 700.000 i fylkeskommunens budsjett og økonomiplan for 2025-2028 til innsatsen «Styrke Rogaland som studiefylke». Handlingsprogrammets øvrige innsatser finansieres innenfor aktørenes eksisterende økonomiske rammer, tilgjengelige virkemidler og administrative ressurser. For å sikre fremdrift i

oppfølgingen av innsatsene, må tiltakene prioriteres i tråd med tilgjengelig bemanning og ressurser hos ansvarlig aktør.

Handlingsprogrammets form og innhold

Handlingsprogrammets innsatser tar utgangspunkt i hovedmålene i Regionalplan kompetanse:

- Tette kompetansegap
- Omstilling og rekvalifisering
- Mobilisering av arbeidskraftressursen

Under hvert av disse hovedmålene er innsatsene formulert som delmål, med konkrete resultatmål for perioden april 2025 til juni 2026. Det er angitt klart hvem som har hovedansvar og medansvar for innsatsen, samt aktuelle samarbeidspartnere. En nærmere beskrivelse av tematikken er angitt i egen kolonne, mens det til slutt er en oversikt over budsjettramme for innsatsen. Gjennomført arbeid evalueres årlig, og det lages en rapport i forbindelse med årlig rullering av handlingsprogrammet i fylkestinget.

Fylkesdirektørens vurderinger

Et offensivt og tydelig formulert handlingsprogram er en forutsetning for god oppfølging av kompetanseutfordringene som regionen står overfor. Regionalplan kompetanse er en overordnet plan for å møte utfordringene, og Kompetanseforum Rogaland er et felles møteforum for kompetanseaktørene i regionen. Hensikten med samarbeidet mellom kompetanseaktørene i fylket er å få innspill fra næringsliv, utdanningsinstitusjoner, kommuner, organisasjoner m.fl. Medlemmene i kompetanseforum har bidratt med viktige innspill i arbeidet med handlingsprogrammet, og har også et selvstendig ansvar for å følge opp arbeidet med innsatsene.

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler at forslag til handlingsprogram for Regionalplan kompetanse Rogaland blir vedtatt.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/13115-1

Saksbehandler: Lasse Eide

Avdeling: Regional kompetanse og analyse

Fagskolen Rogaland - Årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningene 2023-2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
27/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
22/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
15/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
38/2025	27.03.2025	Regional-, kultur- og næringsutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Fagskolen Rogaland - Årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningene 2023-2024

Sammendrag

Fylkesdirektøren legger årlig frem orientering årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningen for Fagskolen Rogaland til orientering. Årsrapporten ble vedtatt av styret for Fagskolen Rogaland 05.12.24.

Fylkesdirektørens innstilling

Årsrapport om kvalitet i fagskoleutdanningen 2023-2024 for Fagskolen Rogaland tas til orientering.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Rune Thele

samfunnsdirektør

Bakgrunn for saken

Ved behandling av FT-sak 137/2019 «Fagskolen – Fylkeskommunes rolle som skoleeier og forvalter» fattet fylkestinget blant annet følgende vedtak:

Strategiplan og årsrapport for Fagskolen Rogaland legges fram til orientering for fylkestinget. Fylkesdirektøren orientere derfor i denne saken fylkestinget om årsrapport 2023-2024 vedtatt av styret til Fagskolen Rogaland 05.12.24 med følgende vedtak: Årsrapport om kvalitet i utdanningene 2023-2024 godkjennes. Årsrapporten oversendes skoleeier til orientering.

Problemstilling

Fylkesdirektøren legger årlig frem årsrapport for Fagskolen Rogaland til orientering.

Saksopplysninger

Som redegjort for i notat til FT-sak 104/2020, skal fylkestinget forvalte fylkeskommunens eierskap for egne fylkeskommunalt eide fagskoler.

Styringsmodellen kan sammenlignes med generalforsamlingen i et aksjeselskap, som er det overordnede eierorgan, men som ikke er involvert i den daglige driften.

Administrasjonen ved Fagskolen Rogaland skal årlig legge frem årsrapport for styret for Fagskolen Rogaland. Denne skal deretter legges frem til orientering for fylkestinget. Årsrapporten om kvalitet dekker studieåret 2023 - 2024. Den bygger på delrapporter fra alle fagområdene, det vil si fagområde for helse og oppvekstutdanninger, tekniske utdanninger (bygg, anlegg, elkraft, automasjon, maskinteknikk og petroleum), maritime utdanninger og administrative og økonomiske utdanninger. I tillegg bygger den på funn i Studiebarometeret for 2023, tatt opp i

april/mai og interne kartlegginger og meldinger. Det vises ellers til rapporten som er vedlagt.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren vurderer årsrapporten som innholdsrik og grundig, og er en god orientering om Fagskolen Rogaland sin aktivitet for det foregående studieår.

Konklusjon

Fylkesdirektøren vurderer årsrapporten som innholdsrik og grundig, og det anbefales at fylkestinget tar saken til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/97911-1

Saksbehandler: Eivind Kolnes

Avdeling: Politisk sekretariat

Ungdommens fylkesråd - årsmelding 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
7/2025	24.01.2025	Ungdommens fylkesråd
19/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
14/2025	25.03.2025	Eldrerådet
16/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
10/2025	26.03.2025	Samferdselsutvalget
17/2025	27.03.2025	Regional-, kultur- og næringsutvalget
63/2025	08.04.2025	Fylkesutvalget Fylkestinget

Sammendrag

Det lages årlig en årsmelding for ungdommens fylkesråd. Årsmeldingen skal vise hvem rådet har bestått av, hva medlemmene har deltatt på av konferanser og arbeidsgrupper, og hvilke politiske saker en har jobbet mest med.

Fylkesdirektørens innstilling

Ungdommens fylkesråds årsmelding for 2024 godkjennes.

Sumeja Ohran

Leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/97913-1

Saksbehandler: Eivind Kolnes

Avdeling: Politisk sekretariat

Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse - årsmelding 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2025	27.01.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
18/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
15/2025	25.03.2025	Eldrerådet
17/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
9/2025	26.03.2025	Samferdselsutvalget
18/2025	27.03.2025	Regional-, kultur- og næringsutvalget
64/2025	08.04.2025	Fylkesutvalget Fylkestinget

Sammendrag

Det lages årlig en årsmelding for fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse. Årsmeldingen skal vise hvem rådet har bestått av, hva medlemmene har deltatt på av konferanser og arbeidsgrupper, og hvilke politiske saker en har jobbet mest med.

Fylkesdirektørens innstilling

Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelses årsmelding for 2024 godkjennes.

Hanne Marte Vatnaland

Leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/97910-1

Saksbehandler: Eivind Kolnes

Avdeling: Politisk sekretariat

Eldrerådet - årsmelding 2024

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/2025	28.01.2025	Eldrerådet
19/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
20/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
18/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
8/2025	26.03.2025	Samferdselsutvalget
16/2025	27.03.2025	Regional-, kultur- og næringsutvalget
62/2025	08.04.2025	Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

- 1 Årsmelding eldrerådet 2024

Sammendrag

Det lages årlig en årsmelding for eldrerådet. Årsmeldingen skal vise hvem rådet har bestått av, hva medlemmene har deltatt på av konferanser og arbeidsgrupper, og hvilke politiske saker en har jobbet mest med.

Fylkesdirektørens innstilling

Eldrerådets årsmelding fra 2024 godkjennes.

Bjørn Eirik Marcusson

Leder

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/23044-1

Saksbehandler: Julie Margaret Eliassen

Seksjon: Skoleutvikling

Felles satsingsområder for videregående opplæring 2025-2029

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
32/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
34/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
19/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget Fylkestinget

Sammendrag

I denne saken presenterer fylkesdirektøren sitt forslag til satsingsområder for de fylkeskommunale videregående skolene i Rogaland for perioden 2025-2029.

Satsingsområdene følger opp de nasjonale føringer for opplæringen, og bygger i tillegg på den beskrivelse og evaluering av virksomheten som ble presentert i Kvalitetsmeldingen for 2024.

Fylkesdirektøren har lagt vekt på kontinuitet i utviklingsarbeidet som foregår på de videregående skolene i Rogaland, og viderefører derfor hovedtrekkene fra satsingsområdene i forrige periode.

Det overordnede målet er at videregående opplæring i Rogaland fylkeskommune skal støtte elever, lærlinger, lære kandidater, praksisbrevkandidater og voksne deltagere, slik at flest mulig oppnår studie- eller yrkeskompetanse. Dette innebærer en helhetlig tilnærming som fokuserer på både faglig og sosial kompetanse.

Satsingsområdene framhever viktigheten av et godt inkluderende læringsmiljø, og en opplæring hvor elever, lærlinger, lære kandidater, praksisbrevkandidater og voksne

deltagere er aktive i egne læringsprosesser. For å imøtekomme den teknologiske utviklingen i samfunnet, er digital livsmestring tatt inn som et nytt satsingsområde. Det blir også lagt vekt på viktigheten av at skolene er lærende organisasjoner, og at de ansatte utvikler egen praksis sammen.

Fylkesdirektørens innstilling

Følgende satsingsområder for videregående opplæring i Rogaland vedtas for perioden 2025-2029:

- Fremme et godt inkluderende læringsmiljø
- Fremme en aktiv og selvstendig elevrolle
- Digital Livsmestring
- Utvikle profesjonelle læringsfellesskap

Disse fire satsingsområder skal bidra til det overordnede målet som er at alle elever, lærlinger, lærekanidater, praksisbrevkanidater og voksne deltakere fullfører og består videregående opplæring med best mulig kompetanse.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

Satsingsområdene gjelder for all videregående opplæring i Rogaland fylkeskommune.

Satsingsområdene skal gi en strategisk retning for skolenes arbeid med å utvikle opplæring og skape gode resultater. Satsingsområdene tar utgangspunkt i de nasjonale sektormålene for grunnopplæringen, som skal sikre en likeverdig opplæring til alle elever, slik at flest mulig får utviklet potensialet sitt.

I forrige periode 2021-2025 hadde Rogaland fylkeskommune følgende satsingsområder:

- Fremme et godt læringsmiljø
- Vektlegge en aktiv elev- og lærlingerolle
- Kvalifisere til arbeid og studier
- Utvikle profesjonsfelleskap

De foreslåtte satsingsområdene for 2025-2029 bygger på satsingsområdene fra forrige periode, og har som et overordnet mål at flest mulig skal bestå videregående opplæring med best mulig kompetanse.

Problemstilling

I denne saken foreslår fylkesdirektøren nye satsingsområder for videregående opplæring i Rogaland for perioden 2025-2029. Satsingsområdene gjelder for all videregående opplæring på både yrkesfaglige og studieforberedende utdanningsprogram for elever, lærlinger, lære kandidater, praksisbrevkandidater og voksne deltagere.

Saksopplysninger

De fire satsingsområdene for videregående opplæring i Rogaland fylkeskommune 2025-2029 tar utgangspunkt i nasjonale mål, gjeldende regelverk, og satsingsområdene fra forrige periode (2021-2025). I tillegg er evalueringen som er sammenfattet i Kvalitetsmeldingen for 2024 tatt med.

Kunnskapsdepartementet har definert tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft.
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse.
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller.

Disse overordnede målene skal sikre at barn og unge får like gode muligheter til faglig og sosial utvikling, uansett hvor de bor i landet.

De mer spesifikke sektormålene for grunnopplæringen er følgende:

- Alle har et godt inkluderende læringsmiljø.
- Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig, slik at alle får utviklet potensialet sitt.
- Ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse.
- Alle lykkes i opplæringen og utdanningen.

Fylkesdirektøren er opptatt av å opprettholde kontinuiteten i arbeid med satsingsområdene fra forrige periode og skolenes utviklingsarbeid, og samtidig ta hensyn til presiseringer og vektlegginger som er gjort i nasjonale føringer.

Prosess

Gruppen som har utarbeidet de nye satsingsområdene har bestått av tre rektorer, avdelingssjef for avdeling opplæring i skole, seksjonssjef og to rådgivere for seksjon skoleutvikling, tillitsvalgte fra Utdanningsforbundet og Norsk Lektorlag. Rektorene har drøftet satsingsområdene på regionsmøtene, og tillitsvalgte har drøftet forslagene med sine organisasjoner og tatt med innspillene tilbake i gruppen. I tillegg ble satsingsområdene presentert og diskutert på et avdelingsmøte i Avdeling opplæring i skole, og på en rektorsamling i februar 2025.

Fylkesdirektør foreslår følgende satsingsområder for perioden 2025 – 2029:

Overordnet mål:

Videregående opplæring i Rogaland fylkeskommune skal støtte elever, lærlinger, lærekanidater, praksisbrevkandidater og voksne deltagere* slik at flest mulig oppnår studie- eller yrkeskompetanse. Dette innebærer en helhetlig tilnærming som fokuserer på både faglig og sosial kompetanse.

Det overordnede målet er at alle elever skal fullføre og bestå videregående opplæring med best mulig kompetanse.

Fremme et godt inkluderende læringsmiljø

Skolen** skal skape et trygt læringsmiljø der ansatte og elever viser gjensidig tillit og respekt. Læringsmiljøet skal bidra til økt motivasjon gjennom å fremme trivsel, læring og mestring i et inkluderende fellesskap, som er tilpasset elevenes opplæringsbehov. Elevene skal få utviklet og utnyttet potensialet sitt både faglig og sosialt. Læringsmiljøet skal fremme god helse.

Fremme en aktiv og selvstendig elevrolle

Skolen skal legge til rette for at elevene er aktive og selvstendige i opplæringen og i skoledemokratiet. Elevene skal være til stede i opplæringen for å kunne delta i læringsprosesser og vurdering av eget arbeid og egen faglig utvikling. Det skal være tydelig for elevene hvilke krav som stilles, og hvilke rettigheter de har. Skolen skal bevisstgjøre elevene viktigheten av å fullføre for å kunne velge utdanning eller karrierevei videre i livet.

Digital livsmestring

Skolen skal fremme elevenes digitale kompetanse gjennom kritisk tenkning, etisk bevissthet og demokratisk forståelse. Elevene skal lære å navigere og håndtere digitale plattformer og verktøy på en trygg, ansvarlig og effektiv måte.

Utvikle profesjonelle læringsfellesskap

Skolen skal være en lærende organisasjon med en kultur for å reflektere over, evaluere og utvikle egen praksis på bakgrunn av forsknings- og erfaringsbasert kunnskap. Det profesjonelle læringsfellesskapet skal omfatte en kultur for deling av erfaringer både på egen skole og på tvers av skoler. Det profesjonelle læringsfellesskapet som omfatter både lærere og skoleledere skal legge tilrette for en profesjonsbasert skoleutvikling.

Læringsfellesskapet skal hjelpe lærerne til å utvikle en felles forståelse av regel- og læreplanverk.

** I dokumentet brukes 'elever' til å betegne elever, lærlinger, lære kandidater, praksisbrevkandidater og voksne deltagere.*

***I dokumentet brukes «skolen» som ulike læringsarena som klasserom, verksteder og lærebedrifter.*

Kommentarer til satsingsområdene

Fremme et godt inkluderende læringsmiljø

Dette satsingsområdet er videreført fra forrige periode, og er i tråd med både nasjonale og lokale mål.

Ordet *inkluderende* er tatt med i det nye satsingsområdet. I tillegg til at dette er et nasjonalt mål, har det bakgrunn i skolenes arbeid med inkludering de siste årene.

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring, jf. opplæringsloven § 12-2. Tallene fra Elevundersøkelsen viser at Rogaland skårer lavest på mobbing sammenlignet med andre fylker, Rogaland ligger på 4,5% for Vg1, mens alle andre fylker varierer mellom 5,5%-8,9%, med et landsgjennomsnitt på 6,3%. Dette er med på å understreke viktigheten at å fortsette med det systematiske arbeidet for et godt læringsmiljø fra forrige periode.

Fylkesdirektøren er i tillegg opptatt av at satsingsområdene for de videregående skolene knyttes opp mot utviklingsplanen for Rogaland fylkeskommune 2025-2028 - Et grønt og attraktivt Rogaland. Utviklingsplanen vektlegger blant annet at alle elever på de videregående skolene deltar og lærer i et inkluderende fellesskap sammen med andre jevnaldrende, og at de opplever mestring uavhengig av evner og forutsetninger.

Fremme en aktiv og selvstendig elevrolle

Dette er en videreføring av satsingsområdet *Vektlegge en aktiv elev- og lærlingerolle*. Som i forrige periode er dette satsingsområdet i stor grad knyttet til at elever skal reflektere over egen læring og bli involvert i vurdering av eget arbeid. Dette er viktig

for elevenes motivasjon, og for at de opplever mestring. Fra et samfunnsperspektiv er det ønskelig at elevene får en forståelse av individets rettigheter og plikter, ved at de møter opp og deltar i skolehverdagen, og i de demokratiske prosessene på skolen.

Digital livsmestring

Dette satsingsområdet er nytt. Digital teknologi påvirker skolehverdagen i stadig økende grad. Hensiktsmessig bruk av digital teknologi inkluderer det å kunne velge bort bruken av digital teknologi når den ikke er formålstjenlig, og gi rom for variasjon og valgfrihet. Digital livsmestring dreier seg om elevenes fysiske og psykiske helse i møtet med digital teknologi. Å trene elevene på utholdenhet er også et skritt mot å bli studieforberedt og forberedt til yrkeslivet.

Meld. St. 34 (2023-2024) understreker at det er behov for en sterkere nasjonal koordinering av digitaliseringen i skolen, både for å sikre at alle kommuner får den støtten de trenger til å gjøre nødvendige vurderinger, og for å sikre at elevene får rettighetene sine ivaretatt.

Samtidig som teknologien åpner for nye måter å tilegne seg kunnskap på, kan den gi utfordringer i form av manglende konsentrasjonsevner, mobbing på sosiale plattformer og psykisk uhelse. Skolen må bidra til å utvikle elevenes digitale kompetanse og dømmekraft, og samtidig veilede elevene om når de skal være på- og avlogget. Elevene skal mestre livet på ulike digitale flater, og det er viktig å integrere både digitale og analoge arbeidsmåter i undervisningen.

Kritisk tenkning er en viktig faktor som må utvikles for å navigere i en stadig mer digitalisert verden. Det er viktig å være oppmerksom på hvilken kompetanse elevene utvikler og viser når de benytter digital teknologi som blant annet KI. Bruken av KI skal være et hjelpemiddel med det i tankene at elevene kan lære mer.

Utvikle profesjonelle læringsfellesskap

Å utvikle profesjonsfellesskap er et prinsipp for skolens praksis i overordnet del, og er en videreføring av satsingsområdet fra forrige periode. Det er et grunnleggende prinsipp at de ansatte på skolen reflekterer over og videreutvikler egen praksis sammen.

Satsingsområdene for 2025-2029 er ikke utdypet med eksempler på god praksis, slik som var tilfelle for satsingsområdene for 2021-2025. Dette er et bevisst valg som gruppen som arbeidet med satsingsområdene kom fram til. Det er viktig at de ansatte på skolen jobber sammen, og kommer fram til en omforent forståelse av hva de fire satsingsområdene betyr for det videre arbeidet på egen skole. Det er forventet at skolene har gode systematiske prosesser for å utdype og konkretisere satsingsområdene på skolenivå.

Fylkesdirektørens vurderinger

Satsingsområdene er beskrevet med en kort, utdypende tekst som gir skolene og lærebedriftene et verdifullt verktøy for deres interne prosesser. Satsningsområdene forventes brukt i arbeid med å konkretisere tegn på god praksis ute på den enkelte skole, som et viktig ledd i skolenes profesjonssamarbeid.

Arbeidet med satsingsområdene forutsetter at alle ansatte trekkes inn i prosessene. Også elever og opplæringsavdelingen forventes å være aktive deltakere. Dette sikrer at ambisjonene i overordnet del ivaretas på en god måte. Skolene må videre arbeide aktivt med de enkelte satsningsområdene ved å beskrive hva som bør vektlegges, og gi eksempler på hva som anses som god praksis. Gjennom dette arbeidet ute på skolene vil de ansatte tilegne seg et større eierforhold til satsningsområdene.

Fylkesdirektøren forventer gode prosesser som klargjør hva den enkelte skole og lærebedrift anser som viktig for å håndtere sine utviklingsoppgaver.

Gjennom styringsdialogen har Rogaland fylkeskommune et system for å følge opp og evaluere arbeidet med satsingsområdene. Arbeidet følges opp gjennom dialogsamtaler, rektormøter, rektorsamlinger, rektorsamtaler, som er viktige arenaer

for å opprettholde et forsvarlig system som gir forutsigbarhet og fleksibilitet i arbeidet med satsingsområdene i den kommende fireårsperioden.

Konklusjon

Satsingsområdene for 2025-2029 skal bidra til å sikre at elever, lærlinger, lærekandidater, praksisbrevkandidater og voksne deltakere får en opplæring som er i tråd med hele læreplanverket, og til at skolene videreutvikler egen praksis. I tillegg vil satsingsområdene være et nyttig verktøy i styringsdialogen, og vil bidra til at skoleeier og skolene jobber samme mot det overordnede målet, som er at flest mulig skal fullføre og bestå videregående opplæring med best mulig kompetanse.

Kildeliste

[Godt digitalt arbeid i norske klasserom](#) (Rapport 2024, Universitetet i Oslo)

[Godt tverrfaglig undervisning krever samarbeid og tid](#) (Rapport 2023, Universitetet i Oslo)

[Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa](#)

[Meld. St. 28 \(2015-2016\) Fag- Fordyping -Forståelse -En fornyelse av Kunnskapsløftet](#)

[Meld. St. 21 \(2016-2017\) Lærelyst - tidlig innsats og kvalitet i skolen](#)

[Meld. St. 6 \(2019-2020\) Tett på- tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO](#)

[Meld. St. 14 \(2019-2020\) Kompetansereformen - Lære hele livet](#)

[Meld. St. 21 \(2020-2021\) Fullføringsreformen - med åpne dører til verden og fremtiden](#)

[NOU 2019:25 Med rett til å mestre – Struktur og innhold i videregående opplæring](#)

[NOU2023:1 Kvalitetsvurdering og kvalitetsutvikling i skolen – Et kunnskapsgrunnlag](#)

[NOU2023:27 Et nytt system for kvalitetsutvikling- for elevenes læring og trivsel](#)

[NOU2024:20 Det digitale \(i\) livet – Balansert oppvekst i skjermenes tid](#)

[Opplæringsforskrifta](#)

[Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen](#)

[Tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2024](#)

[Utviklingsplan for Rogaland 2025 - 2028 – Regional planstrategi](#)

[Rammeverk for opplæring](#)

[Elevundersøkelsen – mobbing vg1 til vg3, sortert etter fylker og skoler | udir.no](#)

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/27422-1

Saksbehandlere: Roth/Fjermestad/Askedal

Avdeling: Organisasjon

Årsrapport 2024 fra mobbeombudet for barnehage og grunnskole, mobbeombudet for videregående opplæring og elev- og lærlingombudet

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
34/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
11/2025	21.03.2025	Yrkesopplæringsnemnda
35/2025	24.03.2025	Fylkesrådet for personer med funksjonsnedsettelse
20/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

1	Årsrapport 2024
---	-----------------

Sammendrag

Mobbeombudet for barnehage og grunnskole, mobbeombudet for videregående opplæring og elev- og lærlingeombudet har for første gang utarbeidet en felles årsrapport. Rapporten gir et bilde av aktiviteten i 2024, statistikk antall og type henvendelser. Se vedlegg.

Innstilling

Årsrapporten tas til orientering.

Ole Ueland
fylkesordfører

Marit Nygård Roth – mobbeombud barnehage og grunnskole
Ellen Fjermestad – mobbeombud videregående opplæring
Torleif Askedal – elev- og lærlingombud

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2024/99781-1

Saksbehandler: Catrine Utne Pettersen

Avdeling: Opplæring i bedrift

NM i Yrkesfag til Stavanger

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
33/2025	20.03.2025	Ungdommens fylkesråd
10/2025	21.03.2025	Yrkesopplæringsnemnda
21/2025	25.03.2025	Opplæringsutvalget
43/2025	08.04.2025	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Søknad NM Yrkesfag 2028 23.01.25

Sammendrag

Etter å ha identifisert Yrkes NM som et aktuelt arrangement for Stavanger å arrangere, tok Region Stavanger, det offisielle destinasjonsselskapet som jobber for profilering av Stavanger-regionen, i september 2024 initiativ til et møte med Stavanger kommune, ved daværende ordfører Sissel Hegdal Knutsen, og Rogaland fylkeskommune ved fylkesordfører Ole Ueland. Tema var Stavanger som arrangør av NM i Yrkesfag i februar 2028. Konklusjonen ble at Rogaland fylkeskommune søker om å bli vertskap og arrangør av Yrkes NM med Stavanger som vertskaps by. Søknaden ble sendt World Skills Norway i januar 2025 og Rogaland fylkeskommune har nå fått tildelt arrangementet i 2028.

Kostnadsrammen for Rogaland fylkeskommune vil å være **4,3 millioner kroner**.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Rogaland fylkeskommune blir vertskap og arrangør av Yrkes NM i 2028.
2. Fylkesdirektøren legger 4,3 millioner inn i budsjett og økonomiplan for 2026-2029.
3. Fylkesdirektøren vil jobbe med mulige sponsorer som vil kunne redusere kostnadene for Rogaland fylkeskommune.

Gunn Claire Westad

fylkesdirektør

Eiliv Fougner Janssen

opplæringsdirektør

Bakgrunn for saken

Etter å ha identifisert Yrkes NM som et aktuelt arrangement for Stavanger å arrangere, tok Region Stavanger, det offisielle destinasjonsselskapet som jobber for profilering av Stavanger-regionen, i september 2024 initiativ til et møte med Stavanger kommune ved daværende ordfører Sissel Hegdal Knutsen og Rogaland fylkeskommune ved fylkesordfører Ole Ueland. Tema var Rogaland, med Stavanger som vertskaps by, som arrangør av NM i Yrkesfag i april 2026. Det ble konkludert med at Rogaland fylkeskommune utformer og står som avsender av søknad til World Skills Norway. Det er kun fylkeskommunen som kan stå som avsender av en slik søknad (se søknad, vedlegg). Etter en ny vurdering, konkluderte fylkesdirektøren med at arrangementet må flyttes til 2028, da det ellers vil være for kort tid kort tid til å planlegge et så stort arrangement allerede til 2026. Etter en dialog med World Skills Norway, ble søknaden endret til å gjelde for 2028. Søknaden ble sendt World Skills Norway i januar 2025 og Rogaland fylkeskommune har nå fått tildelt arrangementet i 2028.

Rogaland fylkeskommune var arrangør av Yrkes NM i 2008 og World Skills Norway (WSN) har flere ganger etter det tatt kontakt med Rogaland fylkeskommune med spørsmål om konkurransen igjen kunne legges til Rogaland.

Problemstilling

Vil Rogaland fylkeskommune ha mulighet for å budsjettere med det beløpet som kreves for å planlegge, og gjennomføre Yrkes NM i 2028.

Saksopplysninger

WSN er en ideell organisasjon dedikert til å fremme yrkesfag og fremragende yrkesfaglig kompetanse. Med en visjon om å utvikle Norges fagarbeidere til å bli blant de beste i verden, jobber de målrettet for å heve kvaliteten på fag- og yrkesutdanningen og styrke yrkesfagenes status.

WSN er en del av den internasjonale organisasjonen WorldSkills som arbeider for å styrke yrkesfaglig utdanning og bygge fremragende yrkesfaglig kompetanse. Organisasjonen ble stiftet i 1952, og arrangerer verdens største yrkeskonkurranse,

kjent som WorldSkills Competition (Yrkes-VM), hvor unge, talentfulle fagarbeidere fra hele verden møtes for å konkurrere i nærmere 70 ulike fagområder.

Bak WSN står Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Landsorganisasjonen i Norge (LO), Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS), Utdanningsdirektoratet, Kommunesektorens Interesseorganisasjon (KS) og en rekke landsforeninger, fagforbund, opplæringskontor (nå: samarbeidsorgan), skoler og fylkeskommuner. Rogaland fylkeskommune er medlem av WSN.

WSN arrangerer nasjonale yrkeskonkurranser som Skole-NM og Yrkes-NM:

- **Skole-NM:** Skole-NM er en årlig konkurranse, der elever fra videregående skole konkurrerer om å bli Norges beste i sitt yrkesfag. Mer informasjon: worldskills.no/skole-nm
- **Yrkes-NM:** Yrkes-NM arrangeres annethvert år og er en konkurranse for lærlinger og unge fagarbeidere. Konkurransen fungerer som uttak til Yrkeslandslaget. Mer informasjon: worldskills.no/yrkes-nm

WSN organiserer det norske Yrkeslandslaget. Yrkeslandslaget deltar i de internasjonale konkurransene WorldSkills (Yrkes-VM) og EuroSkills (Yrkes-EM). Norge har deltatt i disse internasjonale konkurransene siden 1991.

Uttaket til Yrkeslandslaget skjer gjennom regionale og nasjonale konkurranser, med hovedvekt på resultatene fra Yrkes-NM. Aldersgrensen for deltagelse er 25 år i Yrkes-EM og 22 år i Yrkes-VM.

Målgruppe

Målgruppen for NM i Yrkesfag er bred og inkluderer ulike aldersgrupper og aktører med interesse for yrkesopplæring. Elever fra ungdomsskolen, spesielt 9., og 10. trinn, er en viktig målgruppe, da de står foran valg av videregående utdanning og kan bli inspirert av konkurransen, og yrkesmessen. Videregående elever fra Vg1 og Vg2 yrkesfaglige utdanningsprogram, samt lærlinger, er også sentrale målgrupper, da de får muligheten til å delta, lære av hverandre og vise fram sine ferdigheter. Rogaland fylkeskommune ønsker derfor å invitere alle kommuner i Sør-Rogaland med sine om lag 11 000 9. og 10. klassinger, samt om lag 5 000 Vg1 og Vg2 elever, totalt 16 000

elever og i tillegg lærlinger, fordelt på de to aktuelle dagene. Det vil bli gjort en ny vurdering om det også er aktuelt å invitere elever og lærlinger fra Haugalandet, men med reiseavstand og kostnader til transport vurderes det til å være mindre aktuelt.

Arrangementet retter seg også mot foresatte, lærere og rådgivere, i tillegg til representanter fra opplæringskontor (samarbeidsorgan), bedrifter og organisasjoner som jobber med yrkesfag. Regionale nærings- og arbeidslivsaktører og folkevalgte vil også bli invitert.

Arrangementet vil bidra til å synliggjøre mulighetene som ligger i mangfold og inkludering og kan bidra til å engasjere en del av de som står utenfor utdanning eller arbeidsliv.

Høyere yrkesfaglig utdanning

I FT sak 108/2024, fagskolen i Rogaland, ble vedtaket følgende:

Sak om Fagskolen Rogalands vekst og økonomi tas til orientering. Fylkestinget ber om at følgende momenter tas med i det videre arbeidet med Fagskolen i Rogaland: I et langsiktig perspektiv bør det vurderes hvor Fagskolen i Rogaland kan lokaliseres for å sikre best mulig samhandling med andre relevante miljøer som kan styrke fagskolens faglige, profesjonelle og teknologiske utvikling. En legger til grunn at fagskolen også i fremtiden skal ha en fysisk tilstedeværelse både i nord- og sørfylket. Som følge av at Fagskolen i Rogaland har fått tildelt et «Senter for fremragende høyere yrkesfaglig utdanning» bør det jobbes strategisk med å sikre nye faglige satsinger fra nasjonalt nivå. Fylkeskommunen ber kunnskapsdepartementet om en økning i det statlige driftstilskuddet til fagskoler, med spesielt fokus på tekniske og maritime studieprogram, for å gjenspeile de faktiske kostnadene ved å tilby disse utdanningene. Det oppfordres også til å utvikle en mer forutsigbar finansieringsmodell for fagskolesektoren, som reduserer avhengigheten av kortsiktig prosjektf finansiering og gir fagskolene bedre mulighet for langsiktig planlegging. Fylkesdirektør bes vurdere hvordan fagskolen kan ha nærmere samarbeid med Vestland og Agder om å tilby fysisk og nettbasert opplæring, etter modell fra "Fagskolene på Østlandet". Det vises særlig til små fag med få studenter

Målgruppen for NM i yrkesfag er bred og inkluderer ulike aldersgrupper og aktører med interesse for yrkesutdanning. Fylkeskommunen ønsker derfor også å ha en dialog med WSN og tunge teknologimiljø om nye og mer avanserte disipliner som kan være aktuelt for å inkludere særlig høyere yrkesfaglig utdanning i, noe som også vil være et strategisk tiltak *for å sikre nye faglige satsinger fra nasjonalt nivå*, ref. vedtaket, over. Dette vil kunne åpne for et bredt perspektiv på yrkesfagene og WSN som arena og synliggjøre yrkesfaglig utdanning på flere nivå for publikum. Uansett om dette kan ta form av konkrete konkurranser alt i 2026, eller kun legger grunnlaget for framtidige nye disipliner, vil det være verdifullt.

Det har vært møte med Abelia, foreningen for kunnskap- og teknologivirksomheter i NHO, WSN og prosjektleder fra Rogaland fylkeskommune for å drøfte mulighetene som er beskrevet, over.

Ambassadørprogram

Et annet tiltak som vurderes, er et *ambassadørprogram* for de konkurrerende deltakerne der elever fra videregående skole er verter. Gjennom felles arrangementer og bedriftsbesøk, kan dette gi inspirasjon både for de besøkende og elevene fra Rogaland.

Som søker, er det ønskelig med en dialog med WSN Norge om aktuelle tiltak for å møte:

- elever og lærlinger fra videregående skole på en inkluderende og aktiv måte
- utfordre og involvere en større del av utdanningssektoren og særlig høyere yrkesfaglig utdanning ved fagskolene
- invitere og utfordre arbeids- og næringsliv, utdanning og organisasjoner for økt mangfold og inkludering gjennom yrkesfaglig utdanning

Videre vurderer Rogaland fylkeskommune å invitere Utdanningsdirektoratet (UDIR) til å legge sin årlige konferanse, "Arena for kvalitet i fagopplæring," til samme tidspunkt. Konferansen, som årlig samler nærmere 600 deltakere, gir en unik mulighet til å kombinere Yrkes-NM med faglig relevante foredrag og nettverksbygging.

Lokasjon, overnatting og transport

Arrangementet er avhengig av at Siddis Center, Stavanger sport og Convention senter, er tilgjengelig på det aktuelle tidspunktet. Når saksframlegget skrives, er dette ikke endelig avklart, men signalene er svært positive. Siddis Center har ca 80 møterom, 6000 sitteplasser i plenumsal og 30 000 m² utstillingsplass. Senteret er 12 km fra flyplassen og 2 km fra sentrum. Det er et bredt utvalg av hoteller og overnattingsmuligheter i ganske nær beliggenhet.

Når det gjelder transport, er kapasiteten generelt god, og aksene mellom konkurranse/messeområdet og sentrum er både relativt sentrumsnær og godt belagt med kollektivtilbud. Dersom Rogaland blir tildelt Yrkes-NM, vil det bli utarbeidet en detaljert transportplan for besøkende. Det er gjort innledende estimat av antall besøkende basert på antall elever, og de innledende samtaler med transportplanleggere viser ikke en dramatisk påvirkning på kapasiteten.

Yrkesmesse

Det er et krav fra WSN, at det parallelt med Yrkes NM, legges en yrkesmesse. Rogaland avviklet slike messer for flere år siden, og må utrede denne delen av arrangementet videre.

Fylkesdirektørens vurderinger

Rogaland er en region med sterke tradisjoner innen yrkesfaglig utdanning og har en sentral plass i Norge når det gjelder industri, teknologi, sjømat og landbruk. Yrkesfagene spiller en avgjørende rolle i å møte arbeidsmarkedets behov for faglært arbeidskraft og Rogaland, og Norge, har et stort behov for faglærte både i dag, og i framtiden. Det gjelder både for offshorenæringen, leverandørindustrien, sjømat, bygg og anlegg, service og ikke minst helsefag. Kompetansebehovsutvalgets utredninger og temarapporter, i rapporten Kompetanse- og kunnskapsbehov for det grønne skiftet utredet av Oslo economics på oppdrag for NHO og LO, samt i flere av NHOs kompetansebarometer, viser det.

I Rogaland har det over år vært et tett samarbeid mellom skole og arbeids- og næringsliv, mellom fylkeskommunen, folkevalgte, partene i arbeidslivet, opplæringskontor, kommuner og lærebedrifter for å sikre arbeidsmarkedets behov for faglært arbeidskraft og de siste årene har det til enhver tid vært mellom 6300 – 6500

lærlinger. Yrkesopplæringsnemnda, som består av partene i arbeidslivet og folkevalgte, har også en særstilling i Rogaland.

Yrkesfagene er avgjørende for Rogalands økonomi, som står for over 12 % av Norges BNP. Med dette bakgrunnsteppe, er det naturlig at Rogaland står som arrangør av et Yrkes NM. Stavanger har også de fasilitetene som må til for å gjennomføre et så stort arrangement.

NM Yrkesfag er mer enn bare en konkurranse. Det er en mulighet for å fremme bærekraft, innovasjon og mangfold i yrkesfagene, i tråd med FNs mål for bærekraft. Gjennom konkrete tiltak ønsker Rogaland fylkeskommune å bidra til en grønnere framtid, rekruttere arbeidstakere med ulik bakgrunn for å hindre utenforskap og møte utfordringene som følger med digitalisering, klima- og miljøendringer og demografiske endringer.

Dette arrangementet er et viktig steg i å sikre at yrkesfagene forblir relevante, attraktive og framtidsrettede, samtidig som det støtter lokale og nasjonale bærekrafts mål. NM i Yrkesfag vil være en arena for bærekraftig utvikling og konkurransene kan benytte miljøvennlige materialer og teknologi, samtidig som logistikk og avfallshåndtering vil være organisert på en måte som reduserer arrangementets karbonavtrykk.

NM Yrkesfag setter søkelys på å innlemme digitale løsninger og fremme innovasjon innenfor ulike fagfelt. Dette innebærer blant annet bruk av VR og AR i opplæring og konkurranser for å gi deltakerne praktisk erfaring med moderne teknologi. Det legges også vekt på entreprenørskap hvor deltakerne oppfordres til å utvikle innovative produkter eller tjenester relatert til sitt fagområde. Dette bidrar både til å styrke kompetansen innen nye teknologier og til å gjøre yrkesfagene mer relevante for framtidens arbeidsmarked.

NM i yrkesfag i Rogaland vil jobbe aktivt for å styrke likestilling mellom kjønnene, få fram viktigheten av god utdanning for alle, og bidra til å møte fremtidens behov for arbeidskraft og innovasjonsevne.

Rogaland fylkeskommune skal ikke stå ansvarlig for, eller gjennomføre arrangementet alene, men vil samarbeide med blant annet Innovasjon Norge og Region Stavanger. Den såkalte arrangementskalkulatoren og Event Impact Tool vil bli benyttet for å evaluere arrangementets økonomiske og sosiale effekter. Disse

verktøyene vil bidra til å vurdere arrangementets bærekraftig og langsiktige gevinst for regionen. For å forberede seg til NM i Yrkesfag i 2028, er det flere strategiske initiativer som skal sikre et vellykket arrangement og styrke satsingen på yrkesfag i regionen

I løpet av 2025 fokuseres det på å bygge en sterkere kobling til Senter for nyskapende utdanninger.

Økonomi

Med erfaringene fra Agder fylkeskommune og dialog med WSK, vurderes det totale budsjettet for Rogaland fylkeskommune å bli **4,3 millioner kroner**. Da er det lagt inn en risikoavsetning på **500 000 kroner**, da det kan bli behov for noe mer areal, mer personell, mer prosjektering og det er per i dag ikke kjent hvor mye av drift og renhold som inngår i leieavtale.

Avhengig av om arrangementet får sponsorstøtte, vil kostnadene for Rogaland fylkeskommune bli tilsvarende redusert.

Utgiftene omfatter leie av areal, transport, bespisning, bankett, underholdning under bankett, profileringsmateriale, renhold, sikkerhet, generelle driftskostnader som utstyr og materiell (prøvestykker) til deltakerne, forsterking av gulv til tunge maskiner, opplegg til vann og prosjektstilling(er).

Totalkostnaden for arrangementet er stipulert til **8 millioner kroner**. WSN bidrar med ca 50%.

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler at Rogaland fylkeskommune blir vertskap og arrangør av Yrkes NM i 2028. Kostnadsrammen for Rogaland fylkeskommune vil å være **4,3 millioner kroner**. Fylkesdirektøren legger 4,3 millioner inn i budsjett og økonomiplan for 2026-2029. Fylkesdirektøren vil videre jobbe med mulige sponsorer som vil kunne redusere kostnadene for Rogaland fylkeskommune.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.